

OSREDNJA
KNJIŽNICA
CELJE

RUDAR

ČASOPIS PREMOGOVNIKA VELENJE, ŠTEVILKA 2, MAREC 2000, LETO XXXIV

59

Izdajatelj**Premogovnik Velenje****Ureja uredniški odbor**

Božena Steiner, Diana Janežič, Dragica Marinšek, Ivo Hans Avberšek, Aca Poles, Peter Pušnik, Boris Potrč, Jože Kožar.

Glavna urednica

Diana Janežič

Novinarka in lektorica

Dragica Marinšek

Oblikovanje

Ivo Hans Avberšek

Grafična priprava

NAŠ ČAS, d.o.o. Velenje

Tisk

Grafika Bizjak Velenje

Naklada

4000 izvodov

Naslov

RUDAR, Partizanska 78, 3320 Velenje, tel. (063) 871-465 int. 18-15, fax (063) 869-131,

E-mail Diana.Janezic@rlv.si, Ivo.Avbersek@rlv.si

Glasilo Rudar je brezplačno.

Prihodnja številka Rudarja izide aprila.

Prispevke zanjo lahko pošljete v uredništvo najpозnejše do 14. aprila 2000.

Naslovnica

Pomlad

foto:

Hans

strani 4 - 7

V aktualnem intervjuju z direktorjem podjetja dr. Francem Žerdinom preberite, kako ocenjuje lansko poslovno leto, zakaj še vedno nimamo letnega načrta ter kakšne organizacijske spremembe veljajo v podjetju od sredine marca. Eno najpomembnejših področij v Premogovniku je varnost pri delu in poročilo o stanju varstva pri delu je ugodno.

strani 8 in 9

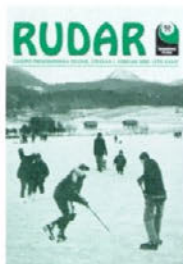
Po zadnjih promocijskih aktivnostih so v Službi za realizacijo poslovnih zamisli sprejeli, evidentirali in nagradili še nove poslovne ideje. Zakaj se ne bi na seznam inovatorjev vpisali tudi vi?

strani 10 - 15

Med dogodki smo zabeležili redni letni sestanek aktiva invalidov podjetja, ki so zdaj v glavnem zaposleni v novem invalidskem podjetju HTZ. Izvedeli smo, da se v boj za evropski muzej leta podaja Muzej premogovništva Slovenije. Med nagrajene inovatorje se je vpisal naš sodelavec Stanislav Kozjek. Sindikata SPSS in SKEI sta podpisala sporazum o sodelovanju. Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo Premogovnika pa se lahko pohvali z novim gasilskim avtomobilom.

strani 29 in 30

Pripravili smo anketo, s katero želimo od vas izvedeti, kje dobite največ informacij o dogodkih v podjetju in kako sprejemate naša interna medija obveščanja Rudar in razglasno postajo. Veseli bomo, če boste na vprašanja odgovorili in nam izpolnjeno anketo vrnil v Uredništvo Rudarja.

V korak s časom

Zakaj nosijo policaji uro na nogi?

Zato, da gredo v korak s časom.

Vprašanje in odgovor sta iz brošure o šalah o policajih, a bi namesto tega poklica lahko bil napisan katerikoli. Ali pa kar beseda "ljudje". Kajti kdor danes ne hodi v korak s časom, ga ta ne le prehit, ampak kar povozi.

V Premogovniku Velenje smo vedno hodili v korak s časom. To trditev potrjuje vsa 125-letna zgodovina podjetja. Primerov je veliko: povečevanje količin odkopanega premoga, ko so potrebe po premogu to narekovale, načini transporta premoga (spomnimo se Lappove železniške proge), razvoj zdravstvene in socialne pomoči za rudarje, urejanje delovnih, bivalnih in splošnih življenjskih razmer za rudarje, urejanje varnega dela pod zemljo, moderniziranje delovnih postopkov v jami in na površini, uvajanje celovitega sistema obvladovanja kakovosti, razvijanje lastnega izobraževalnega sistema in dvigovanje ravni znanja vseh zaposlenih, spremembe v poslovanju, načrtovanju...

Torej v koraku s časom. Pred 125 leti so bili ti koraki počasni in je premogovnik večji korak naredil le vsakih nekaj 10 let. Danes je korakanje s časom podobno tekmovanju v hitri hoji. Spremembe se dogajajo skoraj vsak dan. In ne samo to. Pri hitri hoji noben tekmovalac ni sam, ampak so pred njim, za njim in ob njem tudi drugi tekmovalci, ki ga hkrati spodbujajo, da hodi v koraku z njimi, hkrati pa ovirajo, ko hoče prehitevati. In se še ozrejo ne, če eden zaostane.

Popis sprememb, ki jih je Premogovnik Velenje doživel samo v zadnjih desetih letih, bi napolnil zajetno knjigo. Vsaka sprememba je sprožila pri ljudeh v podjetju in izven njega komentarje, negotovanja, odobravanja, prilagajanja. Kdor se ni prilagodil, šel v korak s časom (sic!), ga je čas slej ko prej povozil.

Vsak začetek leta zahteva od nas spremembe in med letom je vedno še nešteto popravkov že sprejetih odločitev. Tudi letošnje leto ni izjema. Med spremembami, ki smo jih sprejeli, je tudi nova organizacijska shema. Bila je pripravljena tudi zato, da bomo lahko šli v korak s časom ter družbenimi in gospodarskimi spremembami.

Tako je to: v času, ki se neprestano spreminja, je stalna in zanesljiva samo ena stvar: spremembe.

Diana Janežič

Aktualni intervju z direktorjem podjetja dr. Francem Žerdinom

Stalnica: spremembe

Prvo trimesečje leta 2000 je za nami, pa v podjetju še ne vemo zanesljivo, koliko premoga bomo letos odkopali in prodali in predvsem ne po kakšni ceni. Pritisk uvajanja odprtega trga z električno energijo je nekoliko popustil, saj ta ukrep ne bo stopil v veljavo v aprilu, kot se je govorilo, ampak šele čez leto dni. A leto je zelo kratko, dela pri prilagajanju vsem spremembam pa nas čaka še veliko.

Rudar: "Leto 1999 smo na njegovem začetku ocenjevali kot težavno leto. Takšno je tudi bilo, kako pa bi ga ocenili zdaj, ko so znani njegovi proizvodni in poslovni rezultati?"

Dr. Žerdin: "V letu 1999 je poslovanje v Premogovniku Velenje potekalo skladno s sklepi druge strateško-poslovne konference podjetja in skladno s sprejeto elektroenergetsko bilanco Slovenije. Naj navedem nekatere najpomembnejše poudarke poslovnega leta 1999.

Proizvodnja premoga je bila 3.804.000 ton, kar je za 0,11 odstotka nad načrtovano količino za lani. Podjetje je obratovalo 242 dni, kar je 6 dni več, kot je bilo načrtovano. Odkopna fronta je bila povprečno dolga 275,2 metra, povprečna produktivnost odkopne fronte pa je bila 54,16 tone na meter in dan, kar je 0,71 odstotka nad načrtovano. V primerjavi z letom 1998 je bila odkopna fronta lani krajša za 7,9 metra. Medtem ko smo prodajo premoga v TE Šoštanj realizirani v načrtovanem obsegu, pa se je nadaljeval izpad kupcev komercialnega premoga in v industriji. Delež energetskega premoga je bil lani 98,93 odstoten, delež komercialnega premoga pa le še en odstotek. Toplotna vrednost energetskega premoga je bila 9.656 kJ/kg (načrt 9.800 kJ/kg), komercialnega pa 12.619 kJ/kg.

Delovne razmere so se lani izboljšale. To se odraža v nadaljnjem zniževanju bolniških izostankov delavcev, ki so v letu 1999 padli pod 6 odstotkov. V podjetju se je pripetilo 211 nezgod pri delu (v letu 1998 213), zabeležili nismo niti enega jamskega požara, ki bi ogrožal varnost zaposlenih ali bi povzročil materialno škodo, pa tudi jamski reševalni četi ni bilo treba posredovati. Z gotovostjo lahko trdimo, da smo strateški cilj, povezan z varnostjo zaposlenih in s humanizacijo delovnih procesov, dobro zasledovali.

Ekološka sanacija Šaleške doline in aktivnosti odpravljanja rudarskih škod so potekali po načrtih. Za odpravo rudarskih škod smo načrtovali in porabili 521 milijonov SIT. Porabo sredstev je nadzirala komisija za rudarske škode.

V letu 1999 smo stalež zaposlenih znižali za 91 delavcev ali za 2,2 odstotka. 1. januarja 2000 smo ustanovili novo hčerinsko podjetje HTZ, ki ima status invalidskega podjetja. Zaposluje 750 delavcev in med njimi je več kot 50 odstotkov delovnih invalidov. Skupaj s svetovalno hišo ITEO smo nadaljevali z aktivnostmi pri prestrukturiranju organiziranosti podjetja. Proces ni dokončan, zato bomo z njim nadaljevali tudi letos.

V letu 1999 smo uspešno prestali eksterno presojo aktivnosti, povezanih s certifikatom ISO 9001, nadaljevali pa smo tudi z aktivnostmi za pridobitev certifikata ISO 14001. V ta namen je bilo opravljenih več izobraževalnih seminarjev, v katere je bilo vključenih več kot 150 delavcev vseh profilov.

Dokončne podatke o poslovanju podjetja v letu 1999 bo mogoče dati, ko jih bo konec marca obravnaval in potrdil nadzorni svet podjetja."

Rudar: "Šele aprila bo dokončno potrjen letošnji delovni načrt, kar je zelo pozno. Znana pa so že izhodišča za njegovo pripravo. Kakšna so in kaj pomenijo za proizvodnjo in poslovanje Premogovnika v letu 2000?"

Dr. Žerdin: "Izhodišča ovrednotenega plana za leto 2000 bo vlada Republike Slovenije potrdila predvidoma konec marca, kar pomeni, da bomo delovni načrt podjetja na nadzornem svetu sprejemali v aprilu. Do tako velike zakasnitve sprejemanja letnega načrta je prišlo iz več razlogov, največ zaradi tega, ker je ministrstvo za gospodarske dejavnosti želelo že v letu 2000 uveljaviti nekatere principe načrtovanja, kakršni bodo v veljavi šele z aprilom 2001, ko bo v Sloveniji odprt notranji trg z električno energijo.

Sicer pa bo po predlogu količinske bilance v letu 2000 proizvodnja električne energije v TE Šoštanj 3.100 GWh. Za to količino bomo v TE Šoštanj prodali 3.660.000 ton premoga, kar je bistveno več kot v letu 1999. Skupaj s prodajo premoga za proizvodnjo toplotne energije in za široko potrošnjo načrtujemo, da bomo v letu 2000 odkopali 3.850.000 ton premoga.

Če izhodišča za količinski plan proizvodnje za naše podjetje ocenjujem kot razmeroma ugodna, o oceni poslovnega rezultata za leto 2000 še ne morem govoriti, ker vlada še ni sprejela cenovnih izhodišč. Prepričan sem, da bodo vlada in kupci električne energije močno pritiskali na zniževanje cene premoga, s tem pa tudi na zniževanje stroškov poslovanja podjetja in da bo treba ceno premoga znižati."

Rudar: "20. marca je v podjetju začela veljati nova organizacijska shema. Katere so glavne spremembe v organizaciji podjetja?"

Dr. Žerdin: "Sprememb je kar nekaj, najbolj pomembne pa so te!"

Ukinili smo sektorje, s tem pa tudi delovna mesta, ki so bila povezana z njihovim vodenjem. Koordinacija tehničnega direktorja z vodji obratov bo neposredna in ne več prek proizvodnega in elektro-strojnega sektorja.

V poslovodni odbor podjetja smo vključili dr. Milana Medveda, ki je odgovoren za delo informatike in za koordinacijo nadaljnjih aktivnosti pri restrukturiranju podjetja, kar je povezano s prilagajanjem Premogovnika pogojem, ki bodo nastopili z odprtjem trga z električno energijo.

Tehnični direktor ima dva pomočnika: dr. Evgena Dervariča kot vodjo projektive, jamomerstva, hidrogeološkega oddelka in rudarskih razvojno-raziskovalnih projektov in mag. Marjana Hudeja kot vodjo projek-

tov, ki jih bo Premogovnik Velenje izvajal za zunanje investitorje.

Zdenko Lah je imenovan za svetovalca direktorja, ki je odgovoren za načrtovanje in marketing za matično podjetje in za hčerinska podjetja."

Rudar: "Zakaj so bile spremembe potrebne in kakšne cilje želi vodstvo podjetja z njimi doseči?"

Dr. Žerdin: "V osnovi gre za doseganje strateškega cilja, ki je povezan s preusmerjanjem nekaterih dejavnosti Premogovnika na zunanji trg, to je izven osnovnega procesa pridobivanja premoga. Le-ta v prihodnosti tako velikega števila delavcev ne bo prenesel.

Ker smo se s sindikatom podjetja dogovorili, da števila zaposlenih ne bomo zmanjševali "nasilno" ter da si bomo prizadevali ohraniti število delovnih mest v Šaleški dolini, se je takšnemu dogovoru in opredelitvi treba prilagajati tudi s spremembo organiziranosti podjetja.

Seveda nam tega ne bi bilo treba počenjati, če se v podjetju ne bi zavedali, da moramo s proizvodnjo premoga ostati konkurenčni vsaj do konca življenjske dobe blokov v TE Šoštanj. Sicer pa so opravljene organizacijske spremembe sestavni del aktivnosti za znižanje cene premoga, ki jih v podjetju izvajamo že kar nekaj let."

Diana Janežič

Previdnost je mati modrosti

Varstvo pri delu

V letu 1999 se je v Premogovniku Velenje poškodovalo 231 delavcev, od teh pa jih je 211 po nesreči potrebovalo bolniški dopust. Med temi 211. nesrečami so bile tri nesreče težje.

Največ nesreč - 76 - se je pripetilo v obratu Priprave, 33 v Strojni dejavnosti, 31 v Jami Preloge, 23 pri Transportu, 11 v Jami Škale. Največje število nesreč na 100 delavcev pa je bilo v Jami Preloge, ki ji sledijo Transport, Priprave, Strojna dejavnost. V drugih obratih je bilo število nesreč manjše od 10, razen pri Praktičnem izobraževanju, kjer nesreč ni bilo.

Število nesreč po jamah, področjih in objektih je največje v Jami Preloge - 112 -, sledijo pa Jama Škale s 40 nesrečami, Zunanji objekti s 25 nesrečami, Jama Pesje s

24 nesrečami, Klasirnica z 9 nesrečami in ena nesreča izven Premogovnika.

Izgubljene dneve zaradi nesreč v letu 1999 - bilo jih je 5.437 - so se v primerjavi z izgubljenimi dnevi v letu 1998 povečale za 10,55 odstotka. Skupaj z izgubljenimi dnevi zaradi nesreč, ki so se pripetile v letu 1998, pa se je v primerjavi z predlani številom izgubljenih dni zmanjšalo za 6,25 odstotka.

Od 211 delavcev, ki so se pri delu poškodovali, se jih je v jami poškodovalo 182 oziroma 86,3 odstotka. Med temi

nesrečami se je 33 nesreč pripetilo na odkopih, 13 pri strojnih pripravah, 2 pri izdelavi jamskih prostorov z odstreljevanjem in mehaniziranim odvozu, 61 na etažnih progah s križišči in odcepi, 22 na glavnih medobzornih in obzornih progah in druge pri delih v jami.

Število nesreč po obratih

obrat	1999			1998		
	povpr. št. delavcev	št. nesreč	št nesreč/100 delavcev v %	povpr. št. delavcev	št. nesreč	št. nesreč/100 delavcev v %
strokovne službe	361	2	0,55	362	2	0,55
jama Preloge	245	31	12,65	315	33	10,48
jama Pesje	157	6	3,82	157	10	6,37
jama Škale	177	11	6,21	156	8	5,13
priprave	845	76	8,99	870	85	9,77
elektro dejavnost	255	6	2,35	262	5	1,91
strojna dejavnost	663	33	4,98	667	23	3,45
klasirnica	296	7	2,36	310	11	3,55
zračenje	139	6	4,32	138	1	0,72
transport	207	23	11,11	210	21	10,00
OPP	72	1	1,39	69	3	4,35
HTZ	332	9	2,71	335	9	2,69
prakt. izobr.	32	0	0,00	35	2	5,71
skupaj	3.781	211		3.886	213	

Največkrat - 115-krat - je bil vzrok za nesrečo pri organizaciji dela, 48-krat je do nesreče prišlo zaradi delovnega okolja, 23-krat je bil vzrok osebni faktor, drugi razlogi pa so navedeni v 25 primerih.

Največ poškodb je bilo na prstih rok, sledijo pa stopala in gležnji, kolena in goleni, dlani in zapestja ter glava.

V letu 1999 so delavci službe varstva pri delu opravili 173 obhodov jamskih in zunanjih prostorov ter delovišč, 14 kontrol uvoza in izvoza moštva in sodelovali pri 174 tehniških pregledih strojev in naprav.

Število nesreč po jamah, področjih in objektih

objekt	leto 1999	leto 1998
jama Preloge	112	113
jama Pesje	24	42
jama Škale	40	25
klasirnica	9	8
zunanjí objekti	25	22
službena pot, delo izven podjetja	1	3
skupaj	211	213

Opravljenih je bilo tudi 9 meritev ekoloških razmer na delovnih mestih. Pri obhodih so delaci VPD izdali 250 ukrepov, pri tehničnih pregledih pa 402 ukrepa.

Lani je bilo preventivno pregledanih 3.228 delavcev. Zdravstvene okvare so bile ugotovljene pri 453 delavcih, pri 41 delavcih pa je bila že prej ugotovljena zmanjšana zmožnost dela.

V letu 1999 sta bila prijavljena dva jamska ognja endogenega izvora, ki sta bila manjšega obsega in hitro sanirana. V obeh primerih je zagorelo zaradi prepihanja skozi razrušen oziroma zdrobljen premog - v nezainjektiranem območju za plaščem.

V zunanjih objektih Premogovnika ni bilo požarov, opravljenih pa je bilo 48 preventivnih pregledov in izdanih 63 ukrepov.

Tudi v prihodnje bo glavna skrb službe VPD kontrola skladnosti izvajanja del in stanja na deloviščih z veljavno zakonodajo, podzakonskimi akti in projektno dokumentacijo. Organiziranost in delo v Premogovniku bosta uravnavala lani sprejeta Zakon o varnosti in zdravju ter Zakon o rudarstvu. Prvi nalaga delodajalcu, da mora v dveh letih po začetku veljavnosti - julij 1999 - uskladiti dejavnost z zahtevami zakona. Določila drugega zakona pa so nekoliko strožja, ker nimajo prehodnega obdobja in veljajo takoj, so pa vezana na navodila, ki jih mora izdati pristojno ministrstvo. Ob upoštevanju obeh zakonov bo treba pripraviti interni akt, ki bo nadomestil sedaj veljavni pravilnik iz leta 1980 in bo za Premogovnik pokrival področje varnosti in zdravja. Bistveni element interne akta s tega področja bo analiza tveganja in odkrivanja nevarnosti ter priprava ukrepov.

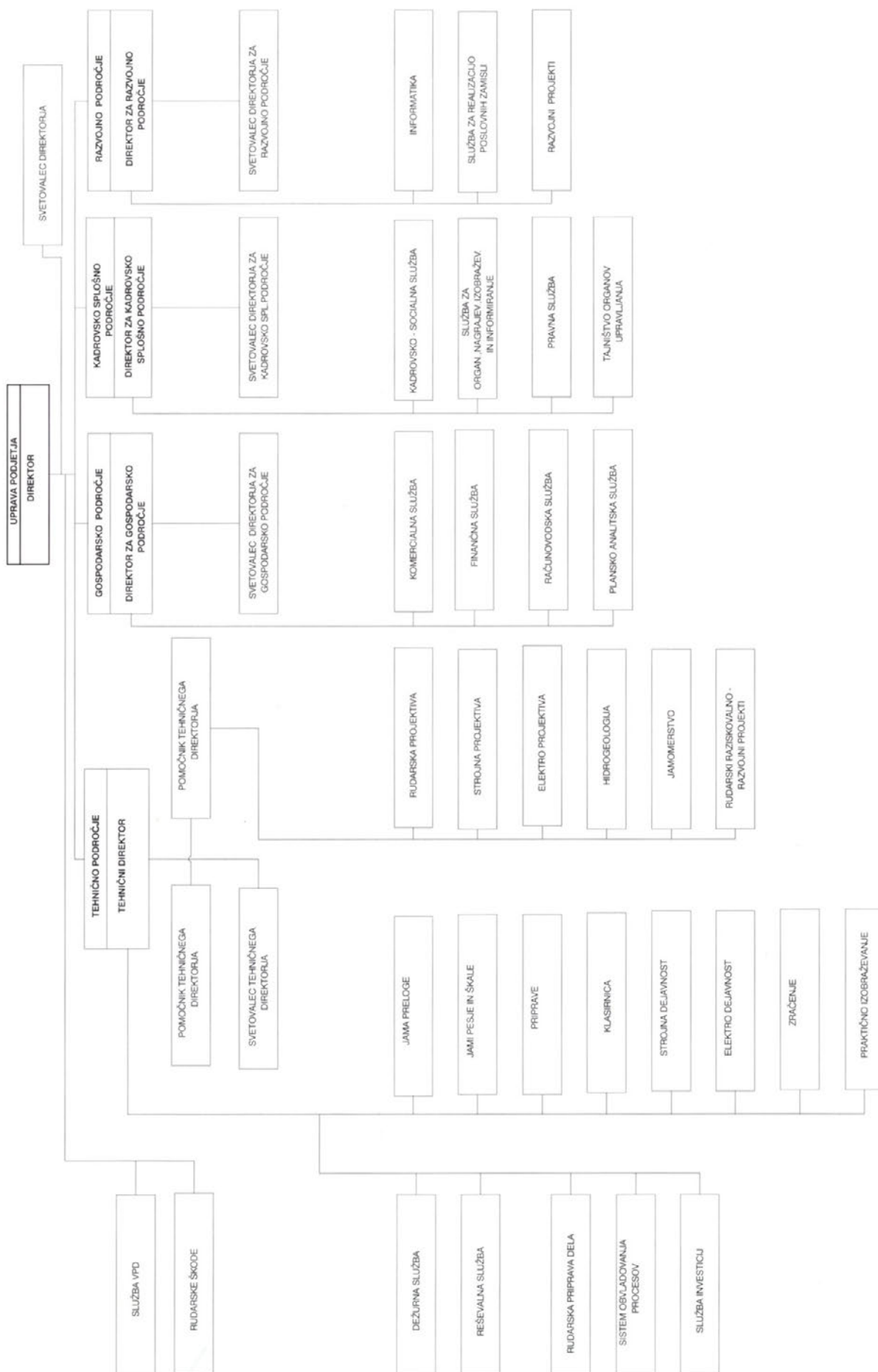
1. januarja 2000 je bilo ustanovljeno hčerinsko invalidsko podjetje Premogovnika HTZ s 750 zaposlenimi in z zelo raznovrstno proizvodno ter varnostno problematiko. Verjetno bo za to in druga hčerska podjetja treba razmejiti področja delovanja rudarske inšpekcije in inšpekcije dela.

Pri analizi nesreč je mogoče opaziti, da bo treba večjo pozornost nameniti definiranju in razmejitvi odgovornosti, zlasti, ko gre za delovišča, na katerih se prepletajo različne dejavnosti in prihaja do medsebojnih vplivov.

Država zamuja pri prilagajanju predpisov novim pogojem in zahtevam proizvodnje, zato bo za pravočasno vzpostavljeno razmer za normalno in varno delo potrebno še tesnejše sodelovanje z rudarsko inšpekcijo, drugimi predstavniki rudarske stroke ter medicine dela.

Povzela Dragica Marinšek

ORGANIZACIJSKA SHEMA PODJETJA

Poslovne ideje tudi v letu 2000!

Po zadnjih promocijskih aktivnostih (prispevek v internem glasilu, sprotnost izplačevanja nagrad za prijavo, razdelitev obrazcev za prijavo poslovne ideje vsem vodjem v poslovnem sistemu) smo v Službi za realizacijo poslovnih zamisli sprejeli, evidentirali in nagradili naslednje poslovne ideje:

Pretransport pepela iz skladiščnih silosov v dozirnega z ejetorji (številka poslovne ideje: 1013), **avtor Sebastjan Pintarič**

Pretransport je sedaj urejen z elevatorji iz kleti obrata OPP. Največji težavi sta podtalnica in druga vlaga, ki ju pepel vleče nase tako, da večkrat prihaja do zabitja povratnih elevatorjev. Večkrat je prišlo do pretrga gumijastega traku. Popravila zahtevajo veliko časa. Zaradi namestitve pogona elevatorjev, ki so precej težki, se ohišje elevatorja deformira, čemur sledi zamik pogonskega bobna in traku. Avtor predlaga, da bi sedanje elevatorje zamenjali z ejetorji (namesto 4 elevatorjev 3 ejetorji), kar bi že kratkoročno povzročilo manj zastojev ter stroškov, vzdrževanja in mazanja.

Organiziranje dela na področju računalniško podprte izdelave risb s programskim paketom AutoCAD (1014), **avtor Jelko Ferlin**

Trenutno je področje računalniško podprte izdelave dokumentacije precej neorganizirano. Namen predloga avtorja je: poenotenje uporabe programskega paketa AutoCAD, poenotenje risalnega okolja, zagotovitev izmenljivosti datotek, zagotovitev sledljivosti datotek, formiranje baze risb, uvedba organiziranega prenosa datotek med udeleženci prenosa računalniško podprte izdelave dokumentov, zagotovitev varovanja dokumentov v elektronski obliki. Predlaga formiranje delovne skupine za rešitev problema.

Izdelava kontrolne mize rotorjev in osi (1015), **avtorja Zvonko Sever, Nenad Oljača**

Vpenjanje rotorjev je vključevalo nezanestljivo vpenjanje, posledica so bile zvite osi in odstopanja. Naprava, ki je bila izdelana na predlog avtorjev, je uporabna za rotorje s podaljšano osjo (sestavljene delovni in pogonski stroji), potopne črpalke, ventilatorje, stabilne črpalke, elektro zavore itd. ter pri servisu omenjenih strojev (kontrola stanja rotorja in osi) in za kontrolo po menjavah osi (zvitje osi ali mehanske poškodbe).

Rekonstrukcija hidravlične stiskalnice (1016), **avtorja Boštjan Gunzek, Zvonko Sever**

Za tehnologijo menjave osi je bila nabavljena hidravlična stiskalnica, ki jo proizvajalci izdelujejo za splošne namene. Na predlog

avtorjev so jo prilagodili potrebam tehnologije ter s tem olajšali postopek dvigovanja osov rotorjev. Predlog je bil realiziran v letu 1999.

Uvedba PVC kabel spojnic (1017), **avtorja Stanko Čretnik, Zvonko Sever**

Na jamskih deloviščih prihaja do poškodb električnih kablov, odprava napak se običajno izvaja na različne načine, pri tem pa nastajajo večji transportni in drugi stroški. Z uvedbo PVC kabel spojnic in zalivanjem z dvokomponentno maso lahko pocenimo odpravo poškodb, skrajšamo čas in povečamo kvaliteto. Poleg tega lahko nadomestimo dosedanje "T" spojne kose.

Dopolnitev krmiljenja napredovalnih strojev (1018), **avtorja Nenad Oljača, Zvonko Sever**

Dosedanji način krmiljenja napredovalnih strojev je pri izvajanju pokazal določene slabosti. Predlagatelj predlagata način za odpravo teh slabosti ter povečanje zanesljivosti in varnosti obratovanja.

Preizkušanje kontrolnikov izolacije za pridobivalne stroje EDW (10109), **avtorja Radiša Rajkovič, Zvonko Sever**

Pred montažo kontrolnikov izolacije na deloviščih servisiramo in preizkusimo funkcioniranje - zanesljiv izklop naprave, ki jo kontrolnik ščiti. Primeri okvar na deloviščih kažejo, da funkcionalni kontrolnik v določenih situacijah zataji. Avtorja predlagata dopolnitev načina preizkušanja kontrolnikov na servisu tako, da bo preprečil zatajitve.

Sprememba skoznjika za GKV polja GKT 10 (1020), **avtorja Bojan Bračič, Zvonko Sever**

Tovarniška izvedba internih močnostnih vezi v proizvodih Rade Končar - GKV poljih je z načinom spajkanja med obratovanjem pokazala znake nezanestljivosti. Avtorja predlagata, da se dosedanji način trdega spajkanja močnostnih vodnikov s skoznjiki izolatorja nadomesti s fiksnim vijajnim spojem, kar pomeni povečanje obratovalne varnosti in zanesljivosti.

Razširitev dejavnosti servisa črpalk (1021), **avtorja Boštjan Podojstršek, Zvonko Sever**
Elektro remont izvaja tudi servisiranje elektro črpalk za potrebe Premogovnika. Avtorja

predlagata raziskavo širitve storitev na podlagi raziskave trga, ki po začetni oceni obsega široko področje od gospodinjstva do industrije, pojavlja pa se tudi povečana ponudba. Za razširitev poslovanja predlagata sklenitev pogodb z večinsko zastopanimi proizvajalci in pridobitev statusa pooblaščenega servisa (npr. Flygt). Predlagata tudi dodatno registracijo dejavnosti za opravljanje storitev za zunanje stranke. Za realizacijo poslovne zamisli so po začetni oceni potrebni minimalni vložki v obstoječo tehnologijo: balansirni stroj rotorjev (komplet rotirajoče opreme), dopolnitev tehnologije previjalnice in ureditev pralnice (sedaj "WAP").

Svetlobni (optični) predsignal stroj (1022), **avtorja Vinko Petelinšek, Zvonko Sever**

Pred vsakim zagonom/vklopom elektro stroja na jamskih deloviščih zvočni signal zaradi varnosti opozarja na nameravan vklop elektro stroja. Hrup na jamskih deloviščih (delovanje drugih strojev itd.) večkrat preglasi moč zvočnega signala, zato preslišimo ta signal in vklop stroja presenetni, kar je lahko nevarno. Avtorja predlagata pred vklopom stroja vzporedno z zvočnim signalom uvedbo svetlobnega signala (s koriščenjem delovne razsvetljave), ki bo viden v vseh situacijah. Z uvedbo svetlobnega signala se bo povečala obratovalna varnost.

Sanacija jamskih gradbenih objektov z uporabo paličnih nosilcev iz brizganega betona (1023), **avtor Matjaž Tepež**

Za sanacijo jamskih gradbenih objektov predlaga avtor sanacijo z uporabo paličnih nosilcev iz brizganega betona. Sedaj te objekte v glavnem saniramo tako, da jih pretesarimo z armirano-betonskimi panelnimi ploščami. To pa zahteva veliko dela in stroškov, saj je potrebno staro progo odstraniti in vgraditi panele. Predlagani način sanacije je uporaben v primeru, ko je profil proge še tako velik, da se funkcionalnost objekta ne spremeni, če mu profil zmanjšamo za 15 cm po obodu.

Potek sanacije: najprej poškodovano progo sidramo, odstranimo odlučene dele betona oz. betonskih oblikovancev ter po profilu namestimo gradbeno mrežo, ki jo pritrdimo na sidra. Po izdelavi posnetka profila se izdelajo palični nosilci, ki se nato vgradijo po obodu proge, in sicer po celotnem profilu (tudi talni svod), ali pa samo v stropnem delu profila v razmaku 0,0 - 1,0 m. Nato celoten profil brizgamo z betonom MB30.

Termodinamični princip menjave osi rotorja (1024), **avtorja Igor Špital, Zvonko Sever**

Dosedanji hladni način nasilnega vtiskanja osi je imel več slabosti (poškodbe Ex rež, zvite osi ipd.), kar je vodilo k predčasnim izpadom strojev s tako vgrajenimi rotorji. Predlagani in že realizirani način odpravlja te težave in v končni fazi omogoča izvedbo na rotorju z osjo v skladu z zahtevami proizvajalca rotorjev in skladno s standardi. Postopek

je univerzalen za vse rotorje s KS kletko, z upoštevanjem dopustnih toleranc ekscentra osi, ki jih predpisuje proizvajalec za vsak rotor posebej.

Članstvo v ADN (1025), avtor **Jelko Ferlin**

Autodesk, proizvajalec programske opreme AutoCAD, je vzpostavil omrežje razvijalcev programske opreme. Član ADN (Autodesk Developer Network) pridobi pravico do uporabe vseh programov podjetja Autodesk za letno članarino in s tem vsako četrletje popolno zbirko programskih paketov, literaturo ter dostop za tehnično podporo. Avtor je predlagal včlanitev in s tem pridobitev pravice do uporabe 10 kompletov programske opreme, ki smo jo v letu 1999 že namestili v učilnici na Starem jašku. Vrednost opreme znaša cca. 5 mio SIT.

Uvedba novega načina varovanja nameščene programske opreme (1026), **avtor Jelko Ferlin**

Programska oprema na računalnikih ni zaščitena pred spreminjanjem osnovnih nastavitvev, zaradi česar prihaja do situacij, ko računalniki ne delujejo tako, kot bi morali oziroma sploh ne. Avtor predlaga uvedbo kartice za varovanje instalirane programske opreme (Master Restore Card), s čimer se izognemo tem težavam. Po izklopu in ponovnem zagonu se, če imamo instalirano omenjeno kartico, vzpostavi prvotno stanje in računalnik je pripravljen za normalno uporabo.

Preprečevanje prekomernega povesa gume traku pri transporterjih s kontinuiranim daljšanjem in zagotavljanje optimalne napenjalne sile (1027), **avtor Aleksander Trupej**

Dosedanji princip avtomatskega napenjanja smernih trakov s kontinuiranim daljšanjem ima pri svojem delovanju pomanjkljivosti, da pri zaviranju traku zaradi vztrajnostne sile bremena avtomatski natezni vitel prekomerno popusti gumijast trak, kar povzroči v predelu pogonske postaje transportnega traku v vlečnem delu traku padec natezne napetosti pod minimum. Zaradi tega trak izgubi obliko korita in se poseda na nosilno konstrukcijo, to pa povzroči izpad premoga s transporterja in s tem zastoj v proizvodnji.

Posedanje traku neposredno zmanjšuje varno obratovanje predvsem pri ponovnem zagonu. Pri tem lahko prihaja tudi do trganja in mečkanja nasedle gume, razsutja tovora na območju posedle gume. Ponoven zagon traku poleg tega povzroči v začetni fazi, dokler natezalni vitel ne izravna napetosti na vejah traku, tudi večji sunek sile, ki kvarno vpliva na konstrukcijo traku. Ideja omogoča obratovanje traku s kontinuiranim daljšanjem z optimalno natezno silo in eliminira popuščenje traku v času njegovega zaustavljanja z minimalnimi izvedenimi spremembami in sistemu delovanja avtomatskega napenjalnega vitla oziroma njegovim krmiljenjem. Ideja temelji na spremembi načina krmiljenja natezalnega

vitla in ne zahteva dodatnih stroškov za realizacijo inovacije.

Izkoriščanje metana iz jame za kogeneracijo (1028), avtorji: **Zdenko Širca, Borivoj Oprešnik, Ludvik Golob**

Avtorji predlagajo, da bi metan in druge eksplozivne pline, ki nastajajo v procesu rudarjenja in se navadno s pomočjo rudniškega prezračevalnega sistema odvajajo v ozračje, zajeli. Plinsko mešanico bi nato očistili prahu in vlage, da bi tako bila primerna za pogon motorjev na notranje izgorevanje, ki poganjajo generatore.

Vpišite se v seznam inovatorjev tudi vi!

Poslovnih idej v prvi fazi sprejemanja in evidentiranja še ne vrednotimo, avtor prejme le simbolično nagrado za udeležbo v množični dejavnosti inoviranja in izboljševanja poslovnega procesa. V naslednjih stopnjah razvrstimo poslovne ideje, inovacijske predloge pošljemo ocenjevalcem, ki določijo uporabnost, izberemo postopek za izdelavo tehnične dokumentacije in realizacijo predloga. Uvedeni inovacijski predlogi so tudi ovrednoteni, avtorji pa prejmejo ustrezne enkratne ali večkratne nagrade.

Poslovne ideje, ki jih sprejemamo, želimo čimprej spraviti skozi postopek administrativne obdelave. Priznamo, da je ta proces še predolg in je tudi eden izmed vzrokov, da nam je inovativna dejavnost v preteklosti že zamrla. Zato pozivamo vse strokovne sodelavce in vodje, da predlagane izboljšave in novosti čim hitreje uvajajo v delovne operacije. Prav uvajanje novosti je tista prestižna tekmovalna prednost, ki pripelje zmagovalna podjetja do lovorik uspešnosti. Bodimo med njimi, postanimo uspešni!

Služba za realizacijo poslovnih zamisli

Redni letni sestanek
aktiva invalidov

Invalidi v novem podjetju

Člani aktiva invalidov so se v petek, 18. marca, zbrali v restavraciji Klub na rednem letnem sestanku, ki so ga tokrat dopolnili še s predavanjem o pokojninski in invalidski zakonodaji, in sicer v soboto, 19. marca. Predavala sta Miran Kalčič, pomočnik generalnega direktorja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter Boris Gačnik iz oddelka za izvajanje zavarovanja v omenjenem zavodu.

Kot je običajno na letnih sestankih, so pregledali lansko delo v aktivu in si zastavili delovne naloge za letos. Predsednik aktiva invalidov **Drago Kremžar** je obnovil dejavnosti vodstva aktiva za pospešitev sprejetja sprememb in dopolnitev zakona o dohodnini, ki se vlečejo že več let, in še vedno niso na dnevnem redu državnega zbora, zato bodo na tem področju delali tudi letos. Sicer se je aktiv tudi lani zavzemal za ureditev položaja invalidov in nudenje različnih oblik pomoči, invalidi pa so bili aktivni tudi na družabnem in rekreativnem področju.

Najpomembnejši dogodek lanskega leta za invalide je bila gotovo odločitev za ustanovitev invalidskega podjetja HTZ in začetek njegovega delovanja 1. januarja letos. Podjetje bo letos v povprečju zaposlovalo 760 delavcev, več kot polovica pa jih je invalidov. Zato so na redni letni sestanek aktiva invalidov povabili tudi direktorja kadrovske-splošnega področja Premogovnika Velenje Janka Luknerja in direktorja novega podjetja Franca Druksa.

Janko Lukner je predstavil vzroke za ustanovitev hčerinskega invalidskega podjetja in pri tem poudaril na eni strani zniževanje cene energije in na drugi prizadevanja podjetja za produktivno zaposlovanje invalidov. "Vsak delavec Premogovnika se mora aktivno vključiti v delo, tudi invalidi. Prizadevamo si povečevati produktivnost, nižati stroške dela, zato se lotevamo reorganizacije podjetja in čiščenja premogovniške dejavnosti. Zdaj ni več vprašanje, ali bomo znižali ceno premoga ali ne; moramo jo. Sami pa moramo narediti pravo strategijo za to, sicer nam bo strategijo zniževanja cene postavil nekdo drug," je bil jasen Lukner.

Franc Druks je predstavil invalidsko podjetje, njegovo organiziranost, naloge in cilje ter povezanost s Premogovnikom Velenje. "IP HTZ ima zelo raznoliko dejavnost, ki smo jo poskušali oblikovati v enotno organiziranost, pri tem pa je najpomembnejše produktivno zaposlovanje in usposabljanje invalidov. Podjetje si bo prizadevalo najti svoje mesto na trgu in bo zmanjševalo delež poslov za matično podjetje. Sredstva in napore bomo vlagali v izobraževanje in usposabljanje zaposle-

nih pa tudi v modernejšo opremo," je dejal Druks.

Med gosti na rednem letnem sestanku sta bila tudi predsednik medobčinskega društva invalidov Šaleške doline **Valter Golob**, ki je aktivu čestital za uspešno delo in si zaželel še naprej uspešnega sodelovanja, ter **Miran Krajnc**, predsednik Zveze delovnih invalidov Slovenije. Poudaril je pomen dobrega sodelovanja med društvi, povezanimi v zvezo, saj politika kroji zakone, ki so do invalidov vedno manj prijazni, zato je mogoče kaj doseči le s skupnimi močmi.

"Z aktivom invalidov vašega podjetja zelo dobro sodelujemo. Posebej dejavni ste bili pri dajanju pobud za spremembe in dopolnitve lani sprejetega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, enako si prizadevate za spremembe Zakona o dohodnini, a žal postopek poteka zelo počasi. Zato predlagam, da vztrajamo še naprej. Novemu invalidskemu podjetju želim uspešno poslovno pot, hkrati pa mu našo zvezo ponujam v pomoč pri kakršnih koli težavah v zvezi z invalidsko problematiko," je med drugim povedal Krajnc.

Vsa poročila o delu aktiva v letu 1999 in načrt dela za leto 2000 so delegati aktiva invalidov potrdili, sklenili pa so tudi, da bo letošnja **članarina 1.000 tolarjev**. Opravili so dve kadrovske zamenjavi, in sicer so za namestnika predsednika aktiva zaradi preobremenjenosti namesto Draga Kolarja imenovali Draga Novaka, za novega člana izvršilnega odbora aktiva pa namesto upokojenega Emila Obelšarja Mila Dju-ričiča.

Diana Janežič

V boj za evropski muzej leta

V Sloveniji imamo tri podzemne rudarske muzeje.

Idrija, Mežica in Velenje so trije slovenski kraji, ki so - morda celo najbolj - poznani po rudarjenju. Zadnja leta so bili v vseh treh krajih odprti muzeji pod zemljo. V Idriji in v Mežici v zaprtih rudnikih živega srebra oziroma svinca in cinka, v Velenju pa lani v okviru aktivnega premogovnika, a v opuščnem delu jame Škale.

Muzeji si ne konkurirajo, saj vsak po svoje prikazujejo rudarjenje, opremo, stroje in načine dela ter delovne in življenjske razmere rudarjev skozi zgodovino do današnjih dni. Sodelovanje med zaposlenimi v muzejih se kaže v izmenjavi izkušenj, nasvetov, pa tudi v povabilu obiskovalcem, da obiščejo še druga dva podzemna muzeja.

V začetku marca so Muzej premogovništva Slovenije obiskali vodiči iz idrijskega rudnika. Njihov obisk je bil začetek prijateljskega sodelovanja med muzeji, a še več kot to. Vodja Muzeja premogovništva Slovenije **Peter Pušnik** je povedal: "Idejo o sodelovanju bi radi nadgradili s tako imenovano tehnično transverzalo, v katero bi povezali kraje oziroma ustanove, ki ohranjajo spomenike tehnične kulture, kot so na primer še železarne in hidroelektrarne. Velenjčani smo k sodelovanju pritegnili tudi kolege v rudarskem muzeju v Bad Bleibergu na avstrijskem Koroškem, s katerimi smo že izmenjali nekaj skupin obiskovalcev."

Tehnična transverzala naj bi potekala tako, da bi drug drugemu delali promocijo muzeja, povezani pa bi bili tudi prek spletnih strani na Internetu. V muzejih smo si tako različni, da lahko vsak zase pokažemo obiskovalcem bogato zgodovino, način dela, ki se je razvil v stoletjih, tradicijo, običaje in tehnično vrednost muzeja. Vsi smo del istega kulturnega prostora in čez mnogo let bodo ti muzeji neprecenljivi pomniki tehnične kulture."

Takšnega mnenja so bili tudi gostje iz Idrije, ki jim je bil velenjski muzej zelo všeč. Zanimivo pa je bilo razmišljanje **Jožeta Pavšiča**, upokojenega rudarja in vodiča: "Naš in vaš muzej se da primerjati le v tem, da sta oba pod zemljo, sicer pa se rudnik in premogovnik tako razlikujeta v osnovi, da si tudi muzeja ne moreta biti podobna. Različni so naravni izgled, delovne razmere, oprema za delo, veliko pa je odvisno tudi od tega, kako je muzej opremljen in kakšen je način predstavitve gradiva."

Še to naj dodam: slovenski podzemni muzeji so mi veliko bolj všeč kot tisti v tujini. Tamkajšnji muzeji so zelo komercialno usmerjeni in nekateri izgledajo kot zabavišni parki. Naši muzeji pa bolj realno in realistično prikazujejo podzemni svet in delovne razmere rudarjev. Čestitam vam za muzej in želim veliko obiskovalcev!"

V Muzeju premogovništva Slovenije so sicer sedaj v teku intenzivna dela za predstavitev zunanjega dela muzejske zbirke premogovništva Slovenije z Velenjskega gradu v belo garderobo. V njej bodo na ogled postavili tudi nekdanje rudniško stanovanje.

Ob koncu je Peter Pušnik povedal, da velenjski muzej stopa v boj za naslov evropskega muzeja leta: "Čeprav muzej še ni odprt niti leto dni, smo prepričani, da smo zreli za vložitev kandidature za evropski muzej leta. Pri njej bomo poleg atraktivnosti muzeja in njegovega pomena za ohranjanje tehnične kulture poudarili tudi možnost, da bodo muzej lahko obiskali tudi invalidi na vozičkih."

Diana Janežič

Obiskovalci muzeja se po ogledu zadržijo še v trgovini s spominki.

Priznanja in diploma za najboljše inovatorje

Stanislavu Kozjeku srebrna plaketa

Savinjsko-šaleška območna gospodarska zbornica Velenje je tudi v letu 1999 spremljala dejavnost inovatorjev in nato pripravila slovesnost s podelitvijo priznanj in diplom najboljšim inovatorjem. Prireditev je bila 18. februarja letos v mali dvorani hotela Paka. V uvodu so udeleženci poslušali predavanje Konkurenčnosti brez inoviranja ni dr. Matjaža Muleja z Ekonomske poslovne fakultete v Mariboru. Sedmim inovatorjem so podelili priznanja za sodelovanje, trije pa so bili nagrajeni z bronasto, srebrno in zlato plaketo.

Stanislav Kozjek

Srebrno plaketo je za stroj za razrez jeklenih vrvi prejel naš sodelavec **Stanislav Kozjek**. Že pred leti je s soavtorjem, Francem Janežičem, izdelal pripravo za razrez jeklenih vrvi, ki pa je zahtevala še veliko ročnega dela, ki ga je bilo poleg tega treba opraviti še v bližini ognja za gretje in razrez jeklene vrvi.

Kozjek je inovacijski predlog razvijal naprej in ga razvil v stroj za razrez jeklenih vrvi (na sliki spodaj).

Stroj je konstruiran in izdelan tako, da omogoča enostaven in varen razrez jeklenih vrvi premera 6, 8 in 10 mm na želene dolžine. Teh vrvi, različnih dolžin in premerov, v Premogovniku uporabljamo veliko, in sicer za obešanje cevovodov na boke jamskih prog. Na leto jih porabimo okoli 10.200 kosov, pri tolikšni količini pa sta prav enostaven in varen razrez jeklenih vrvi zelo pomembna.

Stanislav Kozjek je sicer inovator skoraj odkar je zaposlen v Premogovniku Velenje, to pa je od leta 1966. Kot ključavničar se

je takrat zaposlil v jami, v osemdesetih letih pa je najprej opravil delovodsko šolo in se premestil v Praktično izobraževanje. Postal je inštruktor in nadzornik v delavnici. Bil je eden izmed množice inovatorjev v časih, ko je inovacijska dejavnost v podjetju cvetela.

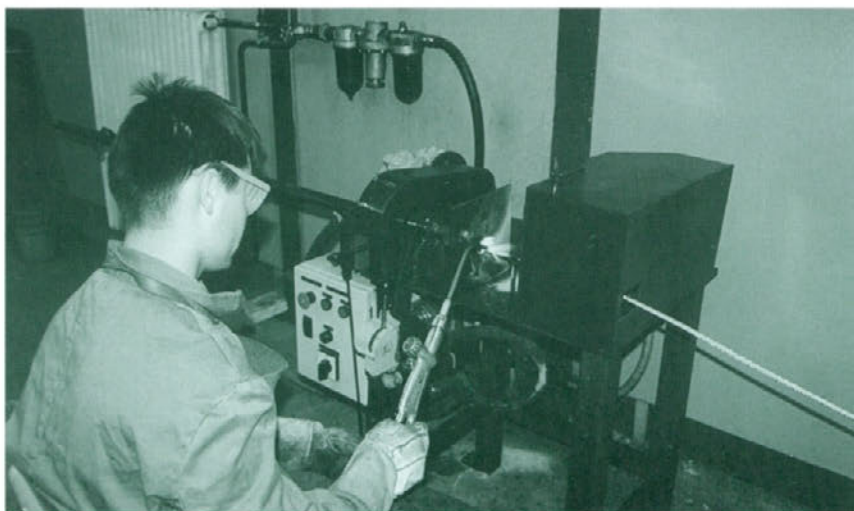
“Takrat smo izboljševali posamezne dele strojev in naprav skoraj vsak dan in bilo nas je veliko. Mnogi sodelavci so si delo olajšali z drobnimi izboljšavami, ne da bi jih prijavi, veliko nas je inovacijske predloge tudi prijavljalo. Vedno pa je bila težava z realizacijo predloga, še večja, ko je ga bilo treba ovrednotiti in nagraditi.

Razpasli so se zavist ob nagradi, dvomi, kako in kdaj je bila ideja narejena... Tako je inovacijska dejavnost počasi zamrla, zdaj, ko ni več delavnice na Starem jašku, pa tudi ni več možnosti za praktično preizkušanje idej.

Podobno je bilo v celi občini in deset let se o inovatorjih skorajda nič ni govorilo. Zato me veseli, da Savinjsko-šaleška območna gospodarska zbornica Velenje počasi oživlja inovacijsko dejavnost in da to poskušamo tudi v podjetju.

Menim, da bi jo posebej morali spodbujati v invalidskem podjetju HTZ, kajti to je tudi eden od načinov, da bodo ustvarili nove izdelke, da bodo konkurenčni. Kapital imajo v delavcih, med katerimi jih je veliko, ki so že bili inovatorji, ki imajo znanje in izkušnje,” je povedal Stanislav Kozjek.

Diana Janežič

Priznanje za sodelovanje sta dobila Miroslav Jegrišnik in Jakob Faktor za injektirno postajo z vrtino za silos.

Moč je v združevanju

10. obletnica delovanja Sindikata kovinske in elektro industrije

9. februarja 1990 je bil v Velenju ustanovljen Sindikat kovinske in elektro industrije - SKEI. Nastal je iz dotedanega Sindikata pridelave in predelave kovin, preoblikovanje pa so vodile nove razmere, ki jih je povzročalo uvajanje tržnega gospodarstva. V sredo, 9. februarja letos, so predstavniki SKEI v Velenju proslavili 10-letnico delovanja tega samostojnega, svobodnega in neodvisnega sindikata, združenega v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije. Slavnostni govornik je bil predsednik SKEI Albert Vodovnik, okoli 200 prisotnih članov SKEI pa so pozdravili še Tone Brodnik v imenu župana MO Velenje, Dušan Semolič v imenu ZSSS ter Jože Stanič v imenu Gorenja, Združenja delodajalcev in Gospodarske zbornice.

Na svečanosti v hotelu Paka so ugotavljali, da je to največji in najmočnejši slovenski sindikat dejavnosti, ki mu je prihod tržnega gospodarstva v preteklih letih zadal tudi največje udarce; med drugim je v kovinski in elektro industriji od leta 1989 kar 45 odstotkov zaposlenih izgubilo delo. V SKEI pa so tudi veliko dosegli: že aprila 1991 je bila podpisana prva kolektivna pogodba dejavnosti kovinske in elektro industrije, v vseh letih pa so vodilni v tem sindikatu ob podpori članstva odločno protestirali proti sprejetju zakonov, ki bi zmanjšali pravice delavstva, se pogajali za nove kolektivne pogodbe in bili pri tem uspešni. Navezali so tudi stike s sorodnimi sindikati v sosednjih državah, danes pa si predvsem prizadevajo, da bi v globalni politiki gospodarstva pripadel kovinski in elektro industriji pomen nosilne panoge gospodarstva.

Eden od načinov delovanja sindikata SKEI je tudi sodelovanje z drugimi sindikati. Zato je v sklop svečanosti ob 10. obletnici delovanja SKEI spadal tudi podpis listine o sodelovanju med SKEI in SPESS, Sindikatom pridobivanja energetskih surovin Slovenije. Listino sta podpisala oba predsednika - Albert Vodovnik in Jože Janežič -, v njej pa med drugim ugotavljata, da obstaja medsebojni interes obeh sindikalnih organizacij po tesnejšem sodelovanju in izmenjavi informacij, stališč, mnenj in po pomoči.

"SKEI bo prek svoje državne in regionalne organiziranosti zagotavljal članom SPESS enake pravice, kot jih imajo njegovi člani. Pri tem bo zlasti zagotavljal sodelovanje nosilcev funkcij na sejah glavnih organov SKEI. SPESS se zavezuje, da bo s svojim delovanjem pomagal SKEI pri njegovih aktivnostih in pripomogel k učinkovitejšemu delovanju obeh sindikatov," med drugim piše v listini, oba predsednika pa sta po podpisu izjavila!

Albert Vodovnik: "Zame pomeni podpis tega sporazuma velik korak naprej pri združevanju sindikatov. Slovenske sindikate bi radi pripeljali na pot razvoja sindi-

Predsednika SPESS in SKEI med podpisom sporazuma

kalnega gibanja, kot ga poznajo v visokorazvitih evropskih državah s tržnim gospodarstvom. Tam se zavedajo, da imajo razdrobljeni sindikati manjšo moč oziroma lahko na svoje zahteve močnejše opozorijo le s stavkami, protesti. Združeni sindikati se lahko pogajajo za izpolnitev svojih zahtev enakopravno na strokovni ravni. To je potem partnerstvo."

Jože Janežič: "V SPESS razumemo podpis sporazuma o sodelovanju s SKEI kot kvalitetni napredek v našem delovanju. Gre za izmenjavo informacij in izkušenj pri delu, načrtujemo pa tudi skupne akcije oziroma sodelovanje pri pridobivanju izobrazbe na področju zakonodaje, priprave novih kolektivnih pogodb, pri plačni in socialni politiki."

Diana Janežič

Prostovoljno industrijsko
gasilsko društvo Premogovnika
Velenje

Dobili so novo vozilo!

Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo Premogovnika Velenje je bilo ustanovljeno leta 1932, da bi požarno varovalo objekte tedanjega Rudnika lignita Velenje. Gasilska enota deluje neprekinjeno in uspešno vseh 68 let, zadnja leta pa je njeno delovanje celo zelo dobro. Gasilske sirene že dolgo nismo slišali, na srečo in predvsem zato, ker požara ni bilo, pa tudi zato, ker so vsa gasilska društva v državi prešla na tiho alarmiranje članov. Sireno uporabljajo le še, kadar gre za požar večjih razsežnosti in kličejo na pomoč sosednja gasilska društva.

Gasilski posnetek pred novim
gasilskim vozilom

"Dela v društvu nikoli ne zmanjka," je dejal Karel Koželj, do letos predsednik društva, pred leti upokojeni delavec našega podjetja in prostovoljni gasilec s 50-letnim stažem. "Društvo je prostovoljno in člani veliko ur svojega prostega časa porabimo za delo v društvu. Članov je 44, na leto pa opravimo več kot 3000 ur dela. Naša prva naloga je varovanje objektov podjetja pred požari, poleg tega pa smo kot dežurna gasilska enota obvezno prisotni še na različnih športnih in družabnih prireditvah, pomagamo pri raznih sanacijskih delih, ki jih opravlja Premogovnik Velenje po vsej Sloveniji, sodelujemo pri vajah jamske reševalne čete, opravljamo preventivne preglede požarne varnosti, veliko časa pa porabimo tudi za izobraževanje in usposabljanje članov."

Člani se tako sestajajo vsak četrtek in izvajajo preventivne naloge, kar pomeni, da se seznanjajo z novimi tehnikami, sredstvi in načini gašenja, varovanja. Posebna oblika usposabljanja gasilcev in preverjanja njihovega znanja so tudi različna gasilska tekmovanja, ki jih razpiše Gasilska zveza Slovenije. Lani so na občinskem tekmovanju sodelovali s tremi desetimi; dve sta bili v svojih kategorijah prvi, ena pa sedma. Na regijskem tekmovanju je ena desetina zmagala, druga je bila sedma. Na 31. republiškem srečanju rudnikov in ener-

getikov Slovenije v Krmelju pa so zasedli prvo in drugo mesto.

Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo Premogovnika Velenje je februarja letos dobilo nov gasilski avtomobil. Po 25 letih je to pomembna nova pridobitev pri opremitvi društva in tako še izboljšana že sicer dobra požarna varnost v Premogovniku. Takole je povedal Karel Koželj!

"Gasilsko vozilo, ki smo ga prevzeli 12. februarja, je za nas velikega pomena, kajti opremljeno je tako, da z njim lahko opravljamo vse intervencije v Premogovniku in zunaj njega. Zanj se zahvaljujemo vodstvu Premogovnika in še posebej tehničnemu direktorju mag. Marjanu Kolenču. Vozilo je med boljšimi v Sloveniji, je pravzaprav za zgled, kako naj bi izgledalo po primerni ceni in kvalitetno izdelano gasilsko vozilo.

Lahko ga uporabljamo v vse namene, tako za gašenje z vodo, za gašenje s peno, za reševanje z visokih nadstropij. V vozilu imamo med drugim 150 metrov hitre gasilske cevi, tako da v Velenju lahko pride mo v vsako nadstropje in lahko pogasimo vsako stanovanje brez velike škode na objektu. Vozilo smo naročili pri podjetju Webo Ljubljana, njegovo nadgradnjo pa je izdelalo podjetje BMD iz Ilirske Bistrice. Avto je kakovostno izdelan, dobro opremljen in izgleda tako, da nam ga nekateri že sedaj zavidajo."

Dodajmo še, da je prostovoljno industrijsko gasilsko društvo v soboto, 26. februarja, imelo redni letni občni zbor. Na njem so pregledali delo v letu 1999, si zastavili načrt dela za letos, imenovali pa so tudi novega predsednika društva. To je postal Samo Žolgar, dipl. inženir rudarstva, zaposlen v študijskem oddelku podjetja.

Dragica Marinšek

Kaj pa srčna kultura?

Obeležili smo slovenski kulturni praznik.

Letošnji slovenski kulturni praznik, 8. februar, smo v našem podjetju obeležili na dan praznika zvečer z odprtjem razstave slikarskih in kiparskih del Tomaža Šebreka Šibre, zaposlenega v podjetju Elektro Gorenjska. Umetniška dela so bila postavljena v kopalnici in črni garderobi Muzeja premogovništva Slovenije in na ogled do 8. marca. Ob odprtju razstave je glasbeni program izvedla Tina Žerdin, študentka 1. semestra harfe, koncertna smer na Univerzi za glasbo in upodabljačo umetnost na Dunaju, oceno umetnikovega dela pa je podal dr. Cene Avguštin.

Tomaž Šebrek je bil sprva slikar. Na razstavi so bili prikazani njegovi pejzaži v rahlo meglico zavrtih pokrajin. Kasneje pa se je v Šebreku vzbudil nov oblikovalni, kiparski dar. Nastale so glave, nekatere oblikovane kot v silnih grimasah spreminjajoči se človeški obrazi, pa plastike, ki zrcalijo človekovo notranjost. Avtor uporablja pri kiparskem delu različne materiale - les, kovino, steklo. Razstavo so dopolnile skice, podobe prvih zamisli rojevajočih se plastik.

Osrednji govornik na proslavi ob dnevu kulture je bil predsednik SPESS Jože Janežič. V svojem nagovoru je opozoril na besedo kultura kot besedo tisočeri razumevanj. Po slovarju slovenskega knjižnega jezika je kultura na eni strani skupen dosežek, vrednot človeške družbe kot rezultat človekovega delovanja, ustvarjanja. Rudarjenje ima zelo dolgo tradicijo. Sčasoma so se oblikovale navade in običaji, ki so rudarjem postali lastni. Poleg uniform so tu še drugi simboli, ki posebej dejavnost, delo rudarja. To je pozdrav "srečno", pa posebna, domača, neprisiljena, malce vulgarna govorica, pa vrvež prihajajočih in odhajajočih rudarjev v belih in črnih garderobah kot zanimiv drobec v mozaiku rudarjevega dela, vzdušje med rudarji v prizivnici, pa tovarištvo in druženje ob skupnem delu. To je del rudarske kulture.

Drugi pomen besede kultura je lastnost človeka glede na obvladovanje, uporabljanje splošno veljavnih načel, norm, pravil pri vedenju in ravnanju. Človek se rodi z določeno mero srčne kulture, ki jo dopolnjuje in bogati z izobraževanjem, komuniciranjem, posnemanjem vzornikov. Danes človeška kultura, ki je osnova za dobre medčloveške odnose, vse bolj pada. Uničujejo jo neusmiljen tempo dela in življenja, strahovit razvoj in pehanje za dobrinami. A vse to ter položaj in delo, ki ga opravlja posameznik, mu ne bi smela dovoliti, da sodelavca postavlja v neenakopraven položaj, mu vsiljuje svoje mišljenje in ne upošteva njegovih idej in pripomb.

Komunikacija je pripeljana do absurda. S pomočjo tehnologije smo dosegljivi ved-

no in povsod, a prav ta tehnologija nas sili v kršenje kulturnih norm komuniciranja. To postaja brezosebno, pogovori so kratki, dialogi imajo obliko ukazov, podobni postajamo strojem. Kaj je z nami, kje je naša srčna kultura?

Rudarji morajo biti pri svojem delu zbrani. Koncentracija in fizični napori pri delu terjajo, da se delavci izven delovnega časa sprostijo, si naberejo novih moči. To jim omogočata tako Premogovnik Velenje, kot sponzor in donator kulturnih dejavnosti tudi prek ograj podjetja, kot tudi sindikat podjetja. Vsem zaposlenim omogočeno, da so aktivno ali pasivno udeleženi v procesu kulturnega izobraževanja. Nekateri se zadovoljijo z ogledom koncerta, gledališke predstave, razstave, družabnega dogodka, drugi so aktivni ustvarjalci tudi sami, je med drugim povedal Jože Janežič.

Razstava Tomaža Šebreka je bila hkrati tudi uvod v navezavo tesnejših stikov in sodelovanje likovniki našega podjetja in podjetja Elektro Gorenjska. Udeležilo se je je kar nekaj Šebrekovih sodelavcev, vse prisotne pa je pozdravil ter se zahvalil za povabilo in postavitev razstave direktor Elektra Gorenjske Štefe.

Diana Janežič

Z razstave del Tomaža Šebreka v rudniški kopalnici

Ivan Čuljak, upokojeni svetovalec
tehničnega direktorja

Človek z jasnimi cilji

Kraji. Sarajevo, Zagreb, Tuzla, Beograd, Velenje. Glavne postaje v življenju Ivana Čuljaka. Sarajevo - rojstni kraj v predzadnjem letu druge svetovne vojne. Samo dve leti in skoraj nič spominov. Nato osem let v manjšem bosanskem kraju. Zagreb - leta šolanja in življenja pri stari mami, materini mami in njenih treh sestrah. Morda čudna odločitev staršev, da so ga desetletnega poslali v Zagreb, a hkrati pogumna in dobra; želeli so, da iz Ivana nekaj postane in vedeli so, da mu tega v kraju, kjer so živeli, ne morejo nuditi.

Ivan Čuljak

Ženske. Mati, štiri sestre, stara mama, tri tete, žena, dve hčeri. Ivan je bil in je še večino svojega življenja obdan z ženskami. Blažen med ženami. Ni se mu godilo slabo in se mu še zdaj ne. Dale so mu dobro vzgojo, omogočile šolanje, morda ga usmerile, da je že kmalu imel jasne cilje pred seboj: kaj bo postal, kaj bo delal, kako bo živel. Po naravi in podobi je v njem prepoznati njegovo mamo.

Ivan se je najprej vpisal v srednjo tehnično gradbeno šolo; sanjal je, da bo arhitekt. Pa je bilo vpisanih preveč in ni bil sprejet. V novem šolskem letu je nezadovoljen stopil v gimnazijo in med poletnimi počitnicami ga je sosed prepričal, da se vpiše na srednjo rudarsko šolo v Tuzli. Končal jo je in še vedno s sanjami o arhitekturi odšel v Beograd na študij. Znova ni uspel, uspešno pa je nato zaključil študij rudarstva.

Slovenijo je spoznal kot vojak - vojaščino je služil v Celju. Pa takrat ni bil prvič v Sloveniji. "Ko sem živel pri stari mami v Zagrebu, sva s prijateljem, Slovencem, večkrat odšla v Brežice, se kopala v Čatežu," se spominja Ivan. "Slovenija mi je bila všeč, spoznal sem, da je v njej drugačen način življenja kot na vzhodu države. Ko je prišel čas, da si poiščem službo in kraj bivanja, sem imel jasen cilj: Slovenija."

Ob izbiri kraja za službo je imel proste roke: v času študija ni imel štipendije, saj se je šolal praktično sam z delom prek študentskega servisa v prvih dveh letih študija, nato pa s študentskim kreditom. Že kot vojak se je pojavil v kadrovski službi tedanjega Rudnika lignita Velenje na "stekleni direkciji" in vprašal za službo in kasneje je dobil odgovor, da lahko pride.

"Na razgovoru sta mi tehnični in glavni direktor ponudila, zame presenetljivo, delo projektanta, a sem ga zavrnil in povedal, da si želim najprej pridobiti izkušnje pri delu v jami. Tako sem začel delati avgusta leta 1970 v študijskem oddelku. Enoletno pripravništvo sem opravil po pripravniškem programu, kar je bilo zame enkratno. Spoznal sem vse faze dela v premogovniku, zunanje obrate, celo ter-

moelektrarno. Spoznal sem veliko ljudi, kar mi je kasneje olajšalo delo in stike."

Velenjsko jamo je Ivan sicer videl že leta 1962 kot srednješolec, ko je na zaključnem izletu obiskal Slovenijo in Velenje. Kot študent rudarstva je delal tudi v premogovnikih v Aleksincu in na Kosovu. Na delo v Velenje je prišel v času, ko se je začel silen razvoj premogovništva.

"Vse je bilo v razmahu in vzponu. Najprej predvsem zaposlovanje in fluktuacija delavcev je bila nenormalna. V želji za službo si je želel v premogovniku delati vsak, a mnogi so kar kmalu uvideli, da delo ni enostavno. Ljudje so prihajali in odhajali kot po tekočem traku. Izobražencev pa ni bilo veliko," ve povedati Ivan in dodaja, da sta bili pri nadaljnjem delu odločilni dve stvari: "Če se je človek hotel uveljaviti, je moral biti politično aktiven. Temu sem se že prej, v šoli, dvakrat 'izognil', v službi pa so me vključili v mladinski aktiv in zavedal sem se, da je to dobra vstopnica za napredovanje, posebej za fanta, ki je prišel od drugod. Drugo, kar sem moral doseči, pa je bilo, da bom poznan in dobro zapisan pri poslovojdjih.

Naj se to danes sliši kakorkoli čudno ali smešno, ampak takšni časi so bili takrat. Da ne bo kdo narobe razumel, naj dodam, da sem si svoj položaj vedno najprej ustvarjal z dobrim in poštenim delom. V tej svoji vnemi, da bi bil čim boljši, vedno ustvarjal, poln idej, sem ga včasih tudi polomil, ko sem kje preveč vneto debatiral, rekel kakšno kritično besedo preveč o kom, ki ga sploh ni bilo zraven, a so mu, seveda, povedali. Že drugi dan sem jih dobil 'po glavi!' smeje razlaga Ivan.

V sedemdesetih je bilo med nenehno prihajajočimi in odhajajočimi delavci zlasti veliko fantov in mož iz drugih republik Jugoslavije. Ivan torej v tem ni bil izjema, bil je izjema v tem, da je bil izobražen. Je imel kdaj kakšne težave, ker ni bil Slovenec?

"Nikoli. Sprejemali in potrjevali so me skozi moje delo. Sicer pa si to razlagam tudi tako: jaz sem se odločil priti v Slovenijo, v Velenje, ustrezalo mi je to okolje, klima. In zato sem se hitro prilagodil, naučil sem se slo-

venščine in se vživel v način življenja. Prej bi rekel, da sem imel težave pri svojih rojakih, češ da sem jih izdal. Tega mi sicer nihče ni naravnost povedal, a sem to čutil."

Kot rečeno: kar si je Ivan zamislil, to je izpeljal. Njegovo napredovanje pri delu se je začelo. Leta 1974 je v tozdu Jamska mehanizacija in transport, ki ga je vodil Janko Meh, postal tehnični vodja, zadolžen za transport. To delovno mesto Ivan takole ocenjuje: "Delati pri transportu je veljalo za nekaj najslabšega. Jaz sem ta položaj sprejel kot izziv. Od talnega transporta, ročnega s cickami, smo kmalu prišli do prvega mehaniziranega transporta z Becoritom. Vodstvo premogovnika je spoznalo, da je treba tudi transport začeti mehanizirati, modernizirati. Moji načrti so bili veliki - uvedli smo že dispečerstvo, spremljanje vozniških enot, - a sem bil na pol poti uresničevanja teh načrtov prekinjen. Alojz Holešek mi je, ko je leta 1977 zapuščal podjetje, predlagal, da za njim prevzamem vodenje jame Škale.

Ponujeno delo sem, seveda, sprejel, čeprav mi je bilo, po pravici povedano, za prejšnjim delom hudo. Predvsem zato, ker nisem imel priložnosti do konca opraviti začrtanega dela. A sem se kar hitro ujel in se oprijel tega dela tako, da so mi potem nekateri očitali, da sem bil predolgo v jami Škale. Vodil se jo namreč od leta 1977 do 1989. Sicer so me nekateri hoteli prekiniti pri tem delu in mi predlagali politično funkcijo pri partiji in v sindikatu. Tega nisem sprejel, čeprav sem kasneje volontersko delal pri občinskem komiteju."

Politika je imela v osemdesetih velik vpliv na vodenje podjetij. Ivan je prišel v nekaj konfliktnih situacij, ko je o vlogi premogovnika v Velenju razmišljal drugače kot drugi; prepričan je bil, da mora podjetje vlagati v razvoj mesta, ga spodbujati s konkretnimi akcijami. Devetdeseta leta so bila drugačna in tudi Ivan je znova napredoval. Postal je 'glavni inženir proizvodnje', kar je bila organizacijska vmesna stopnja med tehničnimi vodji obratov in tehničnim direktorjem podjetja. Upa, da tega dela ni opravljal slabo in v to ga prepričujejo tudi podatki, saj je v teh letih podjetje doživljalo vzpon. Razvoj je prinesel tudi organizacijske spremembe in Ivan je bil sredi devetdesetih imenovan za svetovalca tehničnega direktorja. Med njegovimi nalogami je bilo tudi vodenje centralne jamske reševalne čete: "Delo pri reševalni četi mi je bilo domače. Že leta 1972 sem se vključil v reševalno četo in ves čas, 28 let, živel z njo. Kot svetovalec sem skušal pridobiti akreditacijo za servis, pa najprej zakonodaja ni bila naravnana tako, kasneje pa je CJRČ ugasnila, ker zaradi zapiranja rudnikov in premogovnikov ni bilo več potrebe po njej.

Na skupni reševalni vaji leta 1982 v Žerjavu - Ivan levo v ospredju.

Kot svetovalec sem dobival še različne projekte. Tako sem, na primer, ob upokojitvi Marjana Moškona prevzel vodenje rudarskega projekta rudarski muzej. V sodelovanju z mag. Jožetom Hudalesom iz Muzeja Velenje in mnogimi drugimi sodelavci sva ga spremenila v Muzej premogništva Slovenije."

Ivan se redko pohvali, svoje dosežke, rezultate svojega dela navaja kot dejstva. Vsako nalogo, ki jo je kdaj prejel, je vedno skušal opraviti po najboljših močeh, strokovno, v sodelovanju in dogovori s potrebnimi sodelavci. Takšen realen, strog in trezen odnos do delovnih nalog bi opazovalca navedel na misel, da je gotovo tudi v pokoj odšel neprizadet, sprijaznjen z mislijo, da temu je tako. Ali celo zadovoljen, ker je znova dosegel nov cilj: uspešno delati do upokojitve. Pa vendar mu je ob slovesu iz podjetja za trenutek zatrepetalo v duši. Ko se je poslovil od reševalne čete.

"Po zadnji reševalni vaji, ki sem jo vodil kot že tolikokrat poprej, so si direktor dr. Žerdin in sodelujoči reševalci vzeli nekaj minut časa in se posvetili le meni. Direktor mi je namenil nekaj besed v slovo. Tega nisem pričakoval, niti se nisem zavedal, da je to moja zadnja reševalna vaja, mi je pa bilo všeč, ker so mi tako dali vedeti, da cenijo moje delo."

Kakšni občutki pa so ga sicer prevzemali ob odhodu v pokoj? "S svojo poklicno, delovno potjo sem zadovoljen. Veliko sem dosegel in danes tudi vem, kje sem grešil. Ali bi kaj naredil drugače? Bi, predvsem v odnosih do ljudi. Zame so vedno najpomembnejši odnosi z ljudmi. Po naravi nisem zamerljiv, ne morem sovražiti, ne kuham jeze in vedno sem se trudil, da smo vse spore zgladili sproti, se pogovorili. Če so ostale kakšne zamere, mi je žal. Danes vem, da sem kdaj podzavestno, nevede naredil kakšno slabo potezo v odnosu do ljudi. Ne da bi za vsak tak primer hotel sebe oprati krivde, ampak velikokrat so moje ravnanje narekovele okoliščine, na katere nisem imel vpliva.

Če bi lahko začel še enkrat in bi, seveda, lahko kaj izbral, potem bi si želel delati v takšnih razmerah, kot so v podjetju sedaj. Na začetku moje delovne poti je bilo vse drugače. Nadrejeni so imeli oblast, odnosi so bili strogo hierarhični, nič kaj veliko se nismo pogovarjali, debatirali pa sploh ne. Zaupanja ni bilo. Potem je bila tu še politika.

Danes je vse drugače. Vodstvu želim vse najboljše in da ohrani te odnose! Časi bodo še težavni, a če so odnosi med ljudmi urejeni, je to najvrednejše, kar lahko ima podjetje. Vsa draga oprema je brez ljudi neuporabna," je Ivan sklenil pogovor o treh desetletjih svojega življenja, povezanega z velenjskim premogovnikom.

Ta povezava je bila tako močna, da Ivanu ni ostajalo veliko časa in priložnosti za kaj drugega. Rad je potoval, hodil v hribe, ustvaril si je družino in se ji posvečal, a ne v tolikšni meri, kot bi si želel ali moral. Zato na upokojevek gleda kot na priložnost, da bo vsaj zdaj imel več časa zase, za družino, za brkljanje okoli hiše. Pravi, da mora poskrbeti za svoje zdravje, ki mu je, na srečo, dosedaj kar služilo, da ne bo brez skrbi, dokler hčeri, starejša Saša in mlajša Barbara, ne bosta dokončali študija.

Sicer pa pravi, da je od upokojitve, konec februarja, preteklo premalo časa, da bi že o vsem premislil. Najprej se bo skušal privaditi na spremembo življenjskega ritma, potem pa bo razmišljal naprej. In prepričan je, da bo tudi njemu kmalu zmanjkovalo časa.

Diana Janežič

*Platinasto pravilo:
kako najti izziv
v generacijskem konfliktu?*

Glajenje nasprotij

Kar pozabite zlato pravilo! Kadar pričnete brskati po današnjem trgu delovne sile, naj postane platinasto pravilo vaš vodnik! In kaj naj bi bilo platinasto pravilo? "Platinasto pravilo pravi: storite drugim to, kar si želijo, da bi se jim zgodilo," pojasnjuje svetovalec managementa Claire Raines iz ZDA. "Na današnjem multigeneracijskem trgu delovne sile postaja platinasto pravilo pravi mejnik za mehko urejanje razmerij s sodelavci v celotnem življenjskem in delovnem obdobju", pravi soavtor dela Generacije pri delu, s podnaslovom Upravljanje z nasprotji med veterani, "baby-boom" generacijo, generacijo X ter nasledniki v delovnem okolju.

Morda še nikoli v zgodovini ni bilo tako velikih konfrontacij med različnimi starostnimi skupinami delavcev, kot se pojavljajo v današnjem času. Razlike v življenjskih izkušnjah in v socialnem okolju prispevajo k temu, kako zaposleni vidijo svoje delo na povsem svoj način, ne da bi pri tem upoštevali vlogo, ki jo imajo pri delu ter relacije s sodelavci.

Raziskovalec ponuja svojo razlago teh razmer in izkušenj, ki ustvarjajo med današnjimi akterji naslednje skupine:

- **veterani**, rojeni med 1922 in 1943 (52 milijonov v ZDA): patriotizem, družine, velika kriza, II. svetovna vojna, New Deal (Rooseveltova nova delitev), Korejska vojna, zlata leta radia, filmi na platnu, porast delavskih sindikatov;
- **"baby boom" generacija** rojeni med 1943 in 1960 (73,2 milijonov): gospodarska rast, otroci v središču, televizija, predmestja, terorizem, Vietnam, gibanja za civilne pravice, hladna vojna, osvoboditev žensk, vesoljska tekma;
- **generacija X**, rojeni med 1961 in 1980 (70,1 milijonov): Watergate (pri nas Kavčič), upočasnjena rast, zaklenjeni otroci, starši samohranilci, MTV, AIDS, računalniki, katastrofa Challengerja, pa-

dec berlinskega zidu, glasnost, nori Wall Street;

- **nasledniki** ("nexters"), rojeni med 1980 in 2000 (69,7 milijonov): računalniki, nasilje v šolah, bombardiranje v mestih, TV pogovorne oddaje, izginjanje vasi, multikulturizem, dekliško gibanje, "soft" nadaljevanke.

Ameriški trg delovne sile se je spremenil v medgeneracijski talilni lonček. Izginili so časi, ko so leta starosti in mesto na hierarhični lestvici šli z roko v roki. "Baby boom" generacija, iz let eksplozije naravnega prirastka, je najbolj obsežna in tista, ki dominira na delovnem tržišču. S tem ko prihajajo mlajši delavci na prizorišče dela, se mnogi starejši delavci znajdejo v čudni vlogi pred problemi v medsebojnih odnosih, kakršnih še niso doživeli nikdar poprej. Dandanes zlahka najdemo situacije, kjer morajo ljudje veteranske generacije, ljudje pri šestdesetih, poročati managerjem generacije X. Pri tem nastajajo neusmiljene sodbe obeh strani o nasprotnikih. Brez dvoma prihaja do zapletenih konfliktov.

Obstajajo velike generacijske razlike v delovni etiki, v tehničnih sposobnostih, v lojalnosti do podjetja, v spretnostih in še marsikje. Samo pogledimo človeške spretnosti - generacija "baby boom" je verjela, da bo spremenila ves svet, da dokaže svoj silni polet. In če se je zares lotila spremeniti svet, da dokaže svoj moč, potem mora zares imeti dobre ljudske sposobnosti.

Generacija X, nasprotno, ni zrasla s temi izkušnjami (pa saj so jih vzgajali "baby-boomovci"). Petdeset odstotkov le-teh so otroci, ki so jih starši same zaklepali doma. Zares potrebujejo poduk, kako priti do samozavestnega obnašanja. Njihova splošna tendenca je, da jim teh lastnosti manjka. Nikoli niso imeli takšne naloge kot predhodniki, da se morajo za vsako ceno izkazati.

Iz tega lahko sklepamo, da prihaja generacija X na delo s povsem drugačnimi stališči, kakšna naj bi bila ustrezna komunikacija s sodelavci. Medosebni odnosi pa se še dodatno zaostrejo v času

nastopa "dot-com" generacije (generacija X in nasledniki), ki so se rodili in zrasli na računalnikih. Povezanost računalniških mrež jim je nekaj tako naravnega kot dihati zrak, toda ko marsikoga od njih pogledamo v njihovem komuniciranju z ljudmi, opazimo, da preprosto zmrznejo.

Kljub vsemu je jasno, da tehnologija igra odločilno vlogo v poslih današnjih dni, medosebni odnosi in spretnost pogovarjanja pa so še vedno vrh vsega v poslovnem okolju. Ko se tako premikamo skozi informacijsko dobo, lahko sklepamo, da je le malo tako pomembnih zadev, ki bi lahko stekle s povsem samostojnim neodvisnim delom posameznikov. Ne, večina dobro opravljenega dela se izvrši skozi sodelovanje več zelo različnih ljudi.

Na ta način lahko sprejmemo predlagana navodila za produktivno komunikacijo med sodelavci. Obstaja priporočilo, ki se glasi: "Pripravi ljudi, da se bodo počutili močnejše in ne slabotne v njihovi medsebojni interakciji". To lahko storimo s priznavanjem naporov in sposobnosti ljudi okoli sebe in z njihovim vključevanjem v reševanje problemov in v pripravo odločitev. Prav tako je pomembno spretno krmariti med pastmi različnih vrednot ter prepričanjem, da je lahko izbira le belo-črna in stvari zgolj dobre ali slabe. V resnici je v kateremkoli podjetju zelo malo odločitev takšnih, ki bi jih lahko označili z dvema skrajnostima.

Zaradi tega, ker je večina situacij takšnih, da jih lahko obdelujemo z mnogih različnih perspektiv, se skušajmo osredotočiti na izbiro najboljše izmed alternativ, ki se nam ponujajo. Tako nam ni treba presojsati, kaj je prav in kaj narobe, oziroma, kar je še slabše - kdo ima prav in kdo ne.

Vodje se morajo pri tem seznaniti z izsledki in vrednotami, ki opredeljujejo vsako izmed generacij. Spregovoriti je treba o njih. Priznati jih je treba in ne skrivati pod prtom nerazumevanja in zatajevanja. Z odprto komunikacijo in boljšim razumevanjem drug drugega pri delu dejansko osvojimo in izvajamo tki. platinasto pravilo. Navedeni avtor pri tem ponuja tudi naslednje tipe za motivacijo različnih generacij.

Veterani:

- Dajte jim čas za osebni razmislek.
- Rajši imajo na roke napisano kakor e-mail.
- Pokramlajte z njimi in jih poistovetite z njihovimi nalogami.
- Nagradite njihovo težko delo s plaketaми in drugimi simboličnimi obeležji njihovih dosežkov.

"Baby boom" generacija:

- Dajte jim veliko javnega priznanja.

- Dajte jim možnost za dokazovanje lastne osebnosti in vrednosti.
- Dajte jim statusna priznanja, kot so vozovnice za prvi razred, posebna parkirišča.
- Pomagajte jim pri ustvarjanju osebnega priznanja v podjetju.
- Dajte jim prostor v podjetniškem časopisu.
- Prosite za njihov prispevek. Pridobite njihovo soglasje.
- Priznajte njihovo etično delo ter dolgotrajen napor.

Generacija X:

- Naklonite jim veliko projektov. Pustite jim kontrolo nad prioritetaми in razsodbo.
- Pripravite jim stalno in konstruktivno povratno zvezo.
- Dopustite jim čas za razvoj drugih interesov - celo, da se zabavajo pri delu.
- Investirajte v zadnje krike računalniške tehnologije. To vidijo kot investicijo v njihovo delo.
- Zavedajte se njihovega napredovanja po lestvici. Ne hrepenijo ravno po statusnih simbolih, vendar si jih želijo, če jih že imajo drugi.

Nasledniki:

- Seznanite se z njihovimi osebnimi cilji. Pokažite jim, kako so potrebni podjetju.
- Prikažite vse alternative povsem enako. Pozabite na tradicionalne razlike v spilih.
- Bodite pozorni na potencialne konflikte z generacijo X.
- Odprite široke avenije za izobraževanje in izgradnjo osebnih sposobnosti.
- Osnujte mentorske programe.

Napisal in komentiral po članku iz časopisa The Atlanta Journal and Constitution, 5. marec 2000,

Marijan Lipičnik

Športne igre '99

Rekreacija - način življenja

V našem podjetju in pri sindikatu namenjamo za izvedbo vseh rekreativnih prireditev za delavce premogovnika in hčerinskih podjetij precej sredstev. Mnogo naših sodelavcev ta sredstva s pridom izrablja, saj se množično in vztrajno udeležujejo tekmovanj v različnih panogah, rekreirajo pa se tudi v telovadnicah in na površinah TRC Jezero. Nova organiziranost Premogovnika bo gotovo prinesla nekaj novosti tudi v organizacijo športno-rekreativne dejavnosti, zagotovo pa bodo tisti, ki jim rekreacija pomeni način življenja, pri aktivnem preživljanju prostega časa vztrajali ne glede na vse spremembe.

Takšno razmišljanje je bilo slišati v petek, 18. februarja, zvečer v restavraciji Klub, kjer so se zbrali športni referenti, da bi prevzeli pokale in diplome za najboljše ekipe v tekmovanju športnih iger podjetja v letu 1999. Podelila sta jih predsednik komisije za šport in rekreacijo mag. Slavko Plazar in strokovni sodelavec komisije Jože Grubelnik.

Najboljši v razvrstitvi moških ekip so lani bili:

smučanje - 1. Jama Preloge, 2. Klasirnica, 3. Strokovne službe;

šah - 1. Elektrostrojna dejavnost, 2. Priprave, 3. Strokovne službe;

ribolov - 1. Elektrostrojna dejavnost, 2. HTZ, 3. Klasirnica;

mali nogomet I. liga - 1. Jama Pesje, 2. Elektrostrojna dejavnost I, 3. Klasirnica;

mali nogomet II. liga - 1. Jama Škale, 2. HTZ, 3. Elektrostrojna dejavnost II;

mali nogomet veterani - 1. Elektrostrojna dejavnost, 2. Priprave, 3. Jama Preloge;

tenis I. liga - 1. Elektrostrojna dejavnost, 2. Strokovne službe, 3. Transport;

tenis II. liga - 1. Strokovne službe II, 2. Klasirnica, 3. HTZ;

kegljanje - 1. Klasirnica, 2. Priprave, 3. Strokovne službe;

namizni tenis - 1. Zračenje, 2. Klasirnica, 3. Transport;

streljanje - 1. Priprave, 2. Elektrostrojna dejavnost, 3. Klasirnica;

rokomet - 1. Jama Preloge, 2. Transport, 3. Strokovne službe;

odbojka - 1. Jama Preloge, 2. Strokovne službe, 3. Elektrostrojna dejavnost.

Ženske ekipe so odrezale takole:

Igor Medved

Vito Mihalinec

Uroš Apatič

smučanje - 1. Strokovne službe;

tenis - 1. MI 3, 2. MEN, 3. S & Š;

kegljanje - 1. Strokovne službe, 2. HTZ;

streljanje - 1. Strokovne službe, 2. HTZ.

Odbojka je priljubljena

Zadnje ligaško tekmovanje med športnimi igrami leta 1999 je bilo tekmovanje v odbojki. V sedmih krogih, odigranih ob torkih zvečer v telovadnici OŠ Šalek, je sodelovalo sedem ekip. Končna lestvica je takale:

1. Jama Preloge, 16 točk, 2. Strokovne službe, 12 točk, 3. Elektrostrojna dejavnost, 10 točk, 4. Klasirnica, 9 točk, 5. Priprave, 9 točk, 6. Zračenje, 6 točk, 7. Praktično izobraževanje, -1 točka.

Sodelujoče iz treh ekip - Jame Preloge, Priprav in Klasirnica - smo povprašali, koliko in zakaj se ukvarjajo z rekreacijo ter kako so z organizirano rekreacijo v podjetju zadovoljni oni in njihovi sodelavci.

Igor Medved, Jama Preloge, zaposlen pri odpraševanju: "V Jami Preloge smo aktivni športniki in imamo ekipe v odbojki, rokometu, ribolovu, tudi smučamo. Jaz igram tudi rokomet. Sicer pa je moj prvi šport odbojka, ki jo igram tudi v II. slovenski ligi. Tako mi odbojka zapolnjuje prosti čas, saj treniramo petkrat na teden. Rekreacija je sestavni del, način mojega življenja in brez nje bi se gotovo slabše počutil, življenje bi bilo bolj prazno."

Vito Mihalinec, Klasirnica, vzdrževalec: "Ekipa Klasirnica se je v letošnjem tekmovanju kar dobro odrezala. Igramo skupaj že nekaj let in vsako leto smo dobri. Med sodelavci jih kar precej sodeluje v športnih igrah podjetja; moj šport je odbojka, ki jo igram tudi aktivno in za druge športe ni-

mam veliko časa, razen morda za smučanje pozimi. Ukvarjanje z rekreacijo mi veliko pomeni in dokler bom zdrav, bom aktiven, saj si življenja brez nje ne znam zamišljati."

Uroš Apatič, Jama Škale, zaposlen na odkopu: "V našem obratu nimamo dovolj članov za odbojgarsko ekipo, zato sem se pridružil ekipi Priprav. Zakaj? Kaj vem, mladih sodelavcev nimamo veliko, starejši pa nočejo igrati odbojke. Sicer pa je v podjetju dovolj možnosti za ukvarjanje z rekreacijo in bi lahko sodelovalo v različnih panogah več sodelavcev. Nekateri sodelujejo v več panogah, nekateri pa se ne vključijo nikamor. V športnih igrah podjetja igram tudi mali nogomet in rokomet, sicer pa je moj šport še jadralno letalstvo in brez vsega tega si svojega življenja ne znam predstavljati. To mi zapolni prosti čas in ob tem se dobro počutim."

Diana Janežič

Teniški turnir

5. februarja so v Beli dvorani zimska tekmovanja v tenisu zaključili igralci tenisa z odigranim turnirjem žrebanih dvojic za ženske in moške. Zbralo se je kar nekaj tekmovalcev in tekmovalk, ki so poskrbeli, da je bilo vzdušje na zeleni podlagi pravo, tekmovalno, predvsem pa pri posameznih parih zelo spodbudljivo. Tudi odigrani gemi in seti so bili za oči zanimivi, največkrat zelo izenačeni do konca, predvsem pa popestrjeni z mnogimi lepimi teniški potezami.

Na koncu je vedno nekdo pač najboljši in tokrat sta bila to Jože Kolenc in Branko Mlinšek, ki sta v finalni tekmi s 6:4 premagala drugi par v sestavi Viki Hrast in Jože Podpečan. Tretje in četrto mesto sta si delila para Vejsil Fatič - Jože Satler in Aleš Žaubi - Matjaž Klemenčič (na sliki).

Pri ženskah sta si prvo mesto prigrabili Jožica Kumer in Dijana Žagar, drugo pa Ida Kumer in Renata Zupančič. Vsem najboljšim je medalje podelil predstavnik komisije za šport in rekreacijo Branko Mlinšek in se ob tej priložnosti vsem zahvalil za udeležbo in imenitno vzdušje na turnirju. /dž/

Veleslalom

Sobota, 19. februarja, je bila nekaj posebnega za tiste, ki ljubijo belino, se z veseljem zbujaajo v zimskih jutrih in se še z večjim veseljem podajo na bližnja smučišča. To velja tudi za vse tiste zaposlene v Premogovniku, ki so se tisto soboto zbrali na Golteh na zaključni tekmi Premogovnika v veleslalomu v okviru športnih iger 2000.

Prijavljenih tekmovalk in tekmovalcev je bilo 82. Tekmovanje je potekalo na progi Medvednjak, ki jo je z dvajsetimi vrati postavil in uredil Smučarski klub Velenje. Start tekme je bil ob 10. uri. Ženske so tudi tokrat upoštevale pravilo, da imajo prednost in se tako prve podale po strmi in zelo hitri progi. Najbolj korajžno in presenetljivo dobro jo je prevozila najstarejša med tekmovalkami **Zdenka Čekon iz Strokovnih služb**. Za njo so se uvrstile po doseženih rezultatih vse druge tekmovalke, razen Renate Eberlinc in Darje Rehar, ki sta na progi naredili napako in odstopili. Tako se je končalo prvo dejanje tekme.

Drugo dejanje pa se je začelo z nastopi moških. Kar nekaj favoritov je bilo na startu. Tako so v HTZ največ stavili na Roberta Dolerja in Uroša Bogataja. Ekipa Prelog je posebej navijala za Jožeta Virbnika in Janija Gorjanca. Klasirnica je računala na dober rezultat Draga Rošēja in Branka Drev in tudi druge ekipe so imele v svojih vrstah veliko kvalitetnih smučarjev. To se je potrdilo, ko je s štartno številko 67 startal **Franjo Mazaj iz Elektrostrojne dejavnosti** in proggo zelo odlično prevozil, pustil vse tekmovalce za sabo in tako presenetljivo postal zmagovalec letošnjega veleslalomu. Po zadnjem startu se je tekmovalje, ki ga je komentiral v duhovitem stilu Igorja E. Berganta Drago Kolar, končalo. Do 13. ure, ko je bilo napovedano podeljevanje medalj najboljšim, so se smučarji podali na uživanje v prostem smučanju, ostali pa so v družbi s prijatelji nekaj malega pojedli in med sabo verjetno izmenjali nekaj besed o tekmi.

Ob domeničenem času so se vsi skupaj zbrali pred kočjo Smučarskega kluba Velenje, kjer je najboljšim trem v posameznih starostnih kategorijah medalje podelil vodja tekmovalca Jože

Grubelnik. Za konec je sledilo še slikanje najboljših na zmagovalnih stopničkih in pa seveda čestitke ekipi HTZ, ki je zmagala v ekipnem tekmovalstvu z doseženim najboljšim skupnim rezultatom.

Ženske posamezno

nad 40 let: 1. Zdenka Čekon, Strok. sl., 44.04, 2. Majda Korenič, PLP, 46.32, 3. Štefanija Lesjak, Strok. sl., 46.34;

od 30 do 40 let: 1. Jožica Peterlin, Strok. sl., 48.00, 2. Milena Krofl, PLP, 49.45, 3. Romana Podvratnik, Strok. sl., 50.27;

do 30 let: 1. Andreja Suzič, Strok. sl., 52.10, 2. Jožica Kumer, Strok. sl., 57.69.

Ženske absolutno

1. Zdenka Čekon, 2. Majda Korenič, 3. Štefanija Lesjak, 4. Jožica Peterlin, 5. Milena Krofl.

Moški posamezno

nad 50 let: 1. Rudolf Pirečnik, Klasirnica, 46.63, 2. Štefan Meršak, Prakt. izob., 49.63, 3. Milan Razpotnik, Strok. sl., 49.80;

od 40 do 50 let: 1. Alojz Zupanc, ESD, 35.22, 2. Branko Drev, Klasirnica, 37.29, 3. Aleš Zavolovšek, ESD, 37.30;

od 30 do 40 let: 1. Robert Doler, HTZ, 34.66, 2. Matjaž Smonkar, Priprave, 34.73, 3. Drago Rošer, Klasirnica, 34.96;

do 30 let: 1. Franjo Mazaj, ESD, 33.61, 2. Jože Virbnik, Jama Preloge, 33.99, 3. Uroš Bogataj, HTZ, 35.31;

Moški absolutno

1. Franjo Mazaj, 2. Jože Virbnik, 3. Robert Doler, 4. Matjaž Smonkar, 5. Drago Rošer.

Moški ekipno

1. HTZ (Vlado Berlot, Rober Doler, Uroš Bogataj) - 1.47.85,

2. Jama Preloge (Drago Jamnikar, Jani Gorjanc, Jože Virbnik) - 1.47.95,

3. ESD (Alojz Zupanc, Franc Višček, Franjo Mazaj) - 1.48.32,

4. Klasirnica (Branko Drev, Drago Rošer, Dominik Cafuta) - 1.51.50,

5. Priprave (Franc Omladič, Matjaž Smonkar, Jože Kovač) - 1.51.87,

6. Strokovne službe (Janez Jezeršek, Evgen Roškar, Drago Tamše) - 1.53.75,

7. Zračenje (Marjan Žibret, Matjaž Mihelič, Zdenko Pesjak) - 1.58.09,

8. Transport (Marjan Horvat, Samo Korelc, Bojan Pusovnik) - 2.00.41,

9. Praktično izobraževanje (Anton Brečko, Tomo Lipnik, Jože Kos) - 2.32.26.

Ženski del tekmovalne ekipe v veleslalomu, "olepšan s Filijem".

Dijana Žagar

Na Špik in v premogovnik

Obiskali so nas planinci iz Kočevja.

V maju nas bo pot vodila že četrtič na Kočevsko. To so prostrana področja, redko naseljena, z ogromno gozdovi, tudi pragozdovi. Visokih hribov sicer nimajo, še najvišji je Goteniški Snežnik (1289m), ki je bil še nedolgo nazaj za obisk prepovedano območje, sedaj pa imajo planinci že označeno pot na vrh. Ta pot je del Kočevske planinske poti, ki je speljana po vrhovih okoli Goteniške doline. To pot, ki spada med lažje, obiskujemo jo po etapah. Morda so na tej poti, poleg drugih zanimivosti, značilni posebni opozorilni znaki, na katerih je naslikan prijazen medo z napisom: Področje medveda. Prav takšnega ima v svojem grbu tudi Planinsko društvo Kočevje.

Z vodniki - z nekaterimi smo bili skupaj na raznih planinskih izobraževanjih - in funkcionarji tamkajšnjega planinskega društva smo zelo dobri prijatelji. Vedno nas prijazno pričakajo, nato spremljajo na poti. Mnogo bolj zanimivo je hoditi z domačini, kajti pokažejo in opozorijo te na marsikatero zanimivost, ti povedo zgodbe iz njihovega življenja. Popeljali so nas že na hrib Fridrihštanj, kjer so ruševine gradu Friderika Celjskega (sedaj jih obnavljajo), na grad Kostel, kar nekaj časa smo gledali globoko pod Kuželjsko steno, Krempe in lepotico Kolpo, se odpočili v Koči pri Jelevnem studenu, ki je najbolj obiskana točka Kočevjarjev.

Po vsakem takem prijaznem obisku smo jih tudi mi povabili k nam. In res so se konec februarja letos odločili obiskati naš Paški Kozjak. Imeli so nekaj smole z vremenom, kajti dva dni pred njihovim izletom je zapadel nov sneg, vremenska napoved ni bila ugodna, pa še zelo mrzlo je bilo, tako da razmere za hojo niso bile najboljše. Zaradi tega je bila skupina manjša od načrtovane. Dogovorjeno prečenje grebena Paškega Kozjaka iz Vitanja prek Basališča in Špika smo spremenili. Ker so se pripeljali z osebniimi avtomobili, smo se dobili kar v Velenju.

Iz koč na Paškem Kozjaku smo krenili v mrzlo in megleno jutro proti najvišjemu vrhu velenjske občine - Špiku (1108 m). Na vrh smo prispeli hitro, a doživeli razočaranje, kajti nekdo je zopet ukradel štampiljko. Vendar pa smo v vpisno knjigo vsi zložili svoje priimke. Šaleške doline, ki je v lepem vremenu vidna, ni bilo nikjer. Nadaljnja pot proti Basališču (1272 m) je bila polna zimskih pasti, pod novim snegom je bil namreč led. Družba res izkušenih planincev se ni pustila ugnati in je ob povečani previdnosti brez vsakršne

nezgode srečno prispela na vrh. Na jugu, v daljavi, sta se pričeli megla in nizka oblačnost počasi, zares počasi dvigati, videli so se blede obrisi celjske kotline, skozi kopreno oblakov smo slutili sonce.

Med sestopom proti planoti Daje se nam je pridružil še predsednik Planinskega društva Velenje Jože Melanšek, ki je med pohodniki srečal svojega nekdanjega alpinističnega prijatelja, brata našega bivšega sodelavca in v mladosti tudi alpinista Vinka Preložnika. Imela sta si kaj povedati, kajti mnogo časa je minilo od zadnjega srečanja.

Po vrnitvi v koč smo si privoščili daljši počitek za ureditev vtisov pa tudi za pogled na našo dolino, kajti vreme se je medtem že izboljšalo. Goste smo nato povabili tudi v Muzej premogovništva Slovenije. Vsi so bili prvič v jami. Čeprav jih je bilo malce strah, so bili navdušeni. Pozorno so si ogledali vse prizore, še posebej jih je pretresla simulacija nezgode. Občudovali so ogromne podporne sekcije, prisluhnili pripovedovanju Aškerca, Špičke, vseč jim je bila knapovska malica. Zapomnili so si tudi vodiča, ki je neutrudno čikal.

Že v mraku smo se poslovili. Obisk doline jim je bil vseč, kljub nekoliko slabšemu vremenu v dopoldanskem času. Polni novih planinskih in knapovskih vtisov so se odpeljali proti Kočevju, kjer nas bodo pričakali v maju zopet prijazno kot vedno.

Franc Maršnjak

Podajmo se na Goričko

Goričko je Slovencem malo znano. Njegova geografska lega v Prekmurju in naravne danosti nudijo številne zanimivosti iz rastlinskega in živalskega sveta ter posebnosti, ki jih lahko najdemo le v tem delu Slovenije. Poudariti velja predvsem dobro ohranjeno kulturno krajino, ki bo v prihodnosti gotovo eden od stebrov razvijajočega se turizma.

Pot, po kateri bomo hodili, je speljana krožno. Sprehodili se bomo od Kuzme mimo Matjaševcev in skozi vas Trdkova, v kateri raste znameniti hrast. Večkrat se bomo srečali z državno mejo (imejte s seboj vsaj osebno izkaznico). Po določenem času bomo prispeli do tromeje. Videli bomo znameniti piramidasti tromejnik, ki nas opozarja, da se nahajamo na točki, kjer se stikajo tri državne meje: Avstrije, Madžarske in Slovenije.

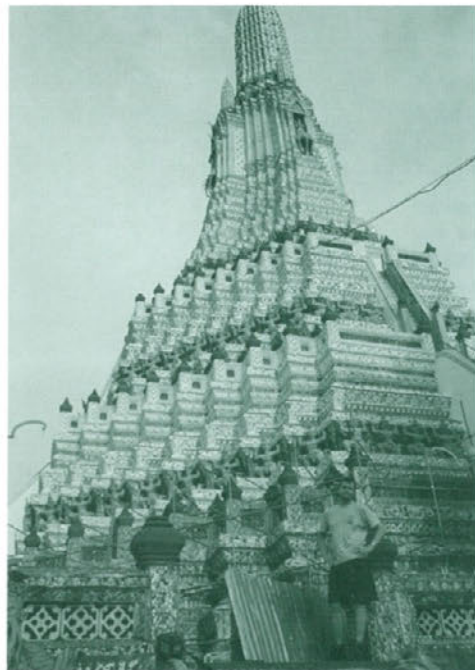
Delček te malo znane pokrajine boste spoznali tudi vi, če se boste pridružili rudniškim planincem. **Izlet bo 8. aprila 2000.**

Informacije in prijave: Marjana Borovnik, tel. 869-160 int. 1351

Vodila vas bosta Miha in Marjana.

Potopis

Po Kambodži z nahrbtnikom

Svetišča turistom iz neazijskih držav jemljejo dih.

Turboprop sumljive kvalitete tajske letalske družbe se je lenobno spuščal skozi meglice tropskega podnebja nad kamboško ravnico. V rokah sem prelagal kozarec vina, privilegij, ki si ga lahko privoščiš na letalu. Skozi okno se je že zrcalila razvlečena podoba glavnega mesta Phnom Penha. Zanikrno letalo je pristalo na še bolj zanikrnem letališču.

Po carinskih formalnostih smo se odpeljali s taksijem proti središču mesta. Bili smo trije: Rado, jaz in mlada Američanka Jenifer, ki sva jo spoznala na letalu. Nastanili smo se v majhnem popotniškem hotelu, ki mu ne moreš pripisati niti ene zvezdice, je pa bil silno prepričljiv s svojo ceno. Po steklenici piva Angkor v "restavraciji", ki je ohladila preznojeno telo, in z domačim Marlborom med prsti sem se lahko končno v miru ozrl po ulici glavnega mesta te kontroverzne dežele.

Zraven smo kovali načrte, kako preživeti teh štirinajst dni. Kakšne štiri dni bi namenili glavnemu mestu, potem z avtobusom ali vlakom malce na jug na morje, obvezno pa je treba še na sever na ogled enega izmed sedmih čudes sveta - Angkor-Wata. Dobre načrte smo potrdili še z eno rundo in se v poznem popoldnevu s karto mesta v roki odpravili peš skozi prašne ulice.

Sprehod po mestu nam je takoj ponudil prizore, ki jih do tedaj nismo bili vajeni. Ulice praviloma niso asfaltirane ali pa kažejo le še žalostne ostanke asfalta med makadamom. Vse življenje se odvija na ulicah, kar se odraža v neizmernih kupih smeti, ki jih komunalci zjutraj z lopatami nalagajo na tovornjake. Nočnega življenja mesto ne pozna, saj na ulicah ponoči kraljujejo roparske tolpe. Na primerno obnašanje ob srečanju z njimi so nas, redke turiste, opozarjali prospekti, razstavljeni po mizah restavracij. Med vsesplošno bedo so se kot čudne prikazni dvigoval fantastične vile političnih in mafijskih mogotcev.

Pravih znamenitosti premore mesto bolj malo, saj so ga rdeči Kmeri med svojo kratko in krvavo vladavino izselili in skoraj do tal uničili. Še najbolj sta zanimiva kralje-

va palača in železniška postaja. Druga predvsem zato, ker služi le še kot zavetišče brezdomcem. Ko smo želeli kupiti vozovnice za pot v notranjost dežele, smo dobili pojasnilo, da je vlada poslala zadnji vlak kakšno leto nazaj, pa ga je ustavila in ropala roparska tolpa. Tako nam je za daljša potovanja ostal le avtobus.

Okolico smo raziskali s pomočjo mladega fanta, ki smo ga najeli v gostilni pod našim hotelom. Priskrbel je tudi male Honde zame in za prijatelja, dekle pa je kar sam naložil na svoj moped. Zapeljali smo se na polja smrti, na kraj, kjer so rdeči Kmeri pobili in zagrebli približno dvajset tisoč svojih žrtev.

Nasploh je politična preteklost te nesrečne dežele silno burna in krvava. Leta 1975 je vojska rdečih Kmerov izpeljala krvavo revolucijo in odstavila vlado, ki so jo podpisale ZDA. Takoj zatem so pod pretvezo, da Američani nameravajo z bombniki B-52 bombardirati glavno mesto, le-tega izpraznili, prebivalce pa nagnali na prisilno delo na riževa polja. Vodja rdečih Kmerov Pol Pot je namreč nameraval izvesti najbolj ortodoksno komunistično revolucijo v zgodovini. V njegovi državi ni bilo prostora za izobražence (učitelje, zdravnike, umetnike, itd.) kot tudi ne za tovarne. Vsi brez izjeme so morali trdo delati na riževih poljih za obrok hrane, ki je komajda zadoščeval za preživetje.

V treh letih tiranije je režim nabral tri milijone razrednih "sovražnikov". Tako je skoraj uspel zdesetkati devetmilijonski narod. Postopki prevzgoje so se zdeli celo takšnim pravovercem, kot so Rusi in Kitajci, prehudi, tako da so odobrili vdor vietnamske vojske leta 1978. Vietnamci so tako ali tako že od nekdaj gojili ozemeljske apetite do svoje sosede. Domačini so jih na začetku pričakali kot osvoboditelje, saj slabše, kot je bilo, tako ni moglo biti. Ostanke vojske rdečih Kmerov danes posedujejo področja džungle na meji s Tajsko, vendar so za vojaško delovanje prešibki. Ropajo le za preživetje.

Leta 1986 se je okupacijska vojska Vietnamca pod težo sankcij ZN umaknila, v deželo pa se je vrnil princ Norodom Sihanuk. Zdaj se država mukoma pobira tako pravno kot tudi gospodarsko. Fantu, ki nas je vodil, so mafijci pred očmi cele družine ubili očeta.

Nasploh sem med potovanjem največkrat v vaških gostilnah lahko poslušal mračne zgodbe malih ljudi, ki pa so na koncu vsi izrazili optimizem v prihodnost.

Tako sva z Radom (takrat je Jenifer že odšla svojo pot z nekim nemškim slikarjem) nek večer v obmorskem mestecu naletela na bivšega oficirja vladne vojske. Zadeva je bila prav smešna. V zanikni gostilni sva pila doma varjeno pivo (dampinška cena), ko je k nama pristopil možakar najinih let in naju vprašal, če sva Rusa. Butasto sva se zazrla vanj in mu razložila, da sva Slovenca. Jasno, da mu nič ni bilo jasno. Sam je študiral na ruski vojaški akademiji, najin pogovor pa ga je močno spominjal na ruščino. No, pa naj še kdo zanika našo slovansko preteklost.

Potem smo skupaj skozi toplo tropsko noč spili toliko piva, da o naših izvorih ni bilo več dvoma. Preden smo se razšli, naju je nepričakovano povabil na poroko svoje nečakinje, ki je bila čez štiri dni v Phnom Penhu. Stvar je sicer premaknila najin odhod v Ankor-Watt, vendar sva povabilo sprejela. Wotty se je zdeval v svoj kombi in mukoma odpeljal. V Kambodži namreč velja pravilo, da lahko prevozno sredstvo pelješ, dokler misliš, da si še zmožen. Demokratsko pravilo, ki mi je res všeč.

Tako sva se namesto na severu države zopet znašla v glavnem mestu. Bila sva gosta na razmeroma razkošni poročni zabavi. Posedli so naju za VIP mizo, zraven pa sva morala neutrudno fotografirati dame, ki so prav tako neutrudno preoblačile svoje razkošne obleke. Vsa stvar se je zaključila s splošnim obmetavanjem s poročno torto, kar je imelo tragične posledice za najine edine kolikor toliko normalne Cunje.

Naslednji dan sva končno odrinila proti staremu političnemu in verskemu središču Kmerov. Slabih tristo kilometrov poti s terenskim Nisanom je trajalo trinajst ur. Nacionalna cesta št. 6 je luknje zamenjala za kraterje, mostovi zahtevajo od voznika še posebno spretnost, pa še tako se nam je zgodilo, da je mrcina nasedla na mostnicah. Čas so jemale tudi številne vojaške patrulje, ki sicer niso težile s pregledi dokumentov, so pa vse pričakovale napitnino. Nadležno kot hudič, vam rečem. Na smrt utrujena sva poiskala sobo, z mladim Avstrijcem izpraznila nekaj pločevink Karlsberga in zaspala.

Ko sva se naslednji dan klatila dobesedno sredi džungle med fantastičnimi svetišči, so bile vse tegobe preteklost. Veličastno pozabljeno mesto se razprostira na z džunglo poraščeni kamboški ravnici, prepredeno je s tlakovanimi cestami, te pa prepredajo korenine ogromnih dreves. Po njih so naju vozili domači fantje na svojih malih Hondah.

Nevesta z diademom na glavi in nje-ne pisano napravljene družice.

Največja nadloga pozabljenega mesta je prav džungla, saj le-ta s svojimi koreninami vztrajno ruši vse, kar so naredile človeške roke. Nazaj v Phnom Penh sva kljub možnosti, da bi potovala z čolnom, zaradi nizkih stroškov raje potovala s terenskim pick-upom. Potovala sva sicer v kabini, le nahrbtnika, ki sta ležala zadaj, so domačini, sedeč na njima, grozljivo zdelali. Kaj hočeš! Tako je najino zadnje popoldne v Kambodži minilo v pranju in urejanju najinega premoženja. Naslednji dan sva namreč z majhnim avtobusom odpotovala proti meji z Vietnamom.

Vito Felicijan

Sedem članov Šaleškega rafting kluba bo prekolesarilo Novo Zelandijo

13. marca je z brniškega letališča krenilo sedem članov Šaleškega rafting kluba in prek Frankfurta in Seula odletelo v Christchurch na Južnem otoku Nove Zelandije. Zdaj že kolesarijo po južnem otoku. V načrtu imajo, da bodo od skrajne južne točke Južnega otoka ob zahodni obali kolesarili na sever, nato se s trajektom prepeljali na Severni otok in ga prekolesarili po sredini proti njegovi severni obali. Kolesarili naj bi 14 dni, pot pa bo dolga okoli 2.300 kilometrov.

Kolesarijo Robi Kožar, Željko Pompe, Matjaž Kovač, Matjaž Tratnik, Bogdan Dolinec in Vojko Tovornik, Miran Beškovnik pa jih spremlja v vozilu z opremo, fotografira in snema.

Potovanje bodo izrabili tudi za športne dogodivščine. Nameravajo opraviti nekaj raftingov po novozelandskih rekah, poskusiti bungee jumping in vožnjo po reki s posebnim čolnom - jet boatom. Obiskali bodo Maore, si ogledali izbruhe gejzirjev in se poskusili povzpeti na enega od vulkanov. Prav gotovo zanimivih dogodivščin ne bo manjkalo. Posneli jih bodo na video in zaznamovali z okoli 5000 diapozitivov. Po vrnitvi, načrtujejo jo 19. aprila, bodo pripravili več predavanj.

Potreben denar za potovanje so zbrali s prodajo priložnostnih nalepk, svojimi sredstvi, pomagali pa so jim tudi sponzorji: Premogovnik Velenje, Gost, HTZ, PLP, Habit, Avtohiša Celeia, Elektroinstalacije Jezernik, TRC Jezero, Gama, d.o.o., Flere&Co, d.o.o., AV Studio, SPSS, VEKO, Elkroj. /dj/

Srečno pot!

Zdravje je naša največja vrednota.

Minerali – pomemben člen v verigi zdravja

Kadar govorimo o življenjsko pomembnih sestavinah hrane imamo praviloma v mislih vitamine, mineralom pa ne pripisujemo pomembne vloge, pa v resnici ni tako. Vsaka celica in vsaka kemijska reakcija je odvisna od njih.

Minerali so anorganske snovi, ki predstavljajo približno 5% teže človekovega telesa. Najdemo jih v tkivih in telesnih tekočinah, hkrati pa so osnova za ustrezno čvrstost skeleta. So nujno potrebni za nemoteno nastajanje encimov, hormonov in hemoglobina. Ob pomanjkanju se kažejo motnje v presnovi, splošnem počutju, slabokrvnosti, neustrezni rasti in razdražljivosti, pospeši pa se tudi staranje.

V obliki solnih raztopin so odgovorni za stalna koncentracijska razmerja telesnih tekočin, s čimer pravzaprav omogočajo življenje. Zaradi pomembne vloge v presnovi se ob pomanjkanju hitro javlja utrujenost in mišična nemoč.

Minerali so sestavni del vsakodnevne prehrane. Žal jih zadnja leta v telo pogosto vnašamo v premajhnih količinah. Vzrok je bodisi v izbiri neustreznih prehrabnih artiklov ali pa v pripravi hrane. S kuhanjem zelenjave večina mineralov in vitaminov ostaja v vodi, ki jo praviloma zavržemo. S sekljanjem ali pasiranjem še dodatno zmanjšamo količino mineralov, ki jih vnašamo v telo. Poleg tega se moramo zavedati, da minerale redno izgublamo z blatom in urinom, pa tudi z znojenjem in dihanjem. Telesne obremenitve in psihični

stresi dodatno povečajo potrebo po mineralih. Zato moramo poskrbeti za vsakodnevno nadomeščanje v dovolj velikih količinah.

Delimo jih na makro minerale (kalcij, fosfor, magnezij, kalij, natrij, klor in žveplo) ter minerale v sledovih (železo, cink, kobalt, jod, molibden, selen, baker, krom).

Okrog 99% **kalcija** imamo v kosteh in zobeh, preostali odstotek pa v krvi, mehkih tkivih in telesnih tekočinah. Kalcij je pomemben pri krčenju mišic, zlepljanju krvnih ploščic oziroma strjevanju krvi ter živčnem prenosu. Pomembno vlogo ima tudi pri presnovi v mišicah. Nujno je potreben za normalen razvoj skeleta. V obdobju intenzivne rasti potrebuje človek tudi do 165 mg kalcija dnevno. Kostna masa doseže svoj maksimum med 30. in 35. letom starosti, nato pa postopoma upada.

Posebno hitro se struktura kosti spreminja pri ženskah v obdobju menopavze, ko zaradi hormonskih sprememb, pa tudi zaradi vse slabše telesne aktivnosti, kosti postanejo porozne. Govorimo o osteoporozi. Preprečimo jo lahko z redno telesno aktivnostjo in ustreznim obremenjevanjem kosti ter ustrezno prehrano z zadostno vsebnostjo kalcija.

Včasih bo potrebno jemati še preparat kalcija in morda dodatno še kakšno zdravilo. Za optimalno posrkanje kalcija in nalaganje v kosti je potreben vitamin D. Pomanjkanje se pri otrocih kaže z rahitisom in upočasnjeno rastjo, pri odraslih pa se kosti razmehčajo. Poleg tega lahko ob pomanjkanju zasledimo bolečine v križu, krče mišic, nespečnost, pretirano vzdražnost in povišan krvni tlak.

Največ kalcija dobimo z uživanjem mleka in mlečnih proizvodov, kvasa, zelene zelenjave, veliko pa ga je tudi v trdi vodi.

Fosfor je pomemben za razvoj kosti in zob, rast celic, normalno delovanje ledvic, presnovo, proizvodnjo energije in izkoriščanje vitaminov. Pomemben je odnos med fosforjem, kalcijem in magnezijem. Pomaga pri zdravljenju boleznih živcev,

zmanjšanju seksualne aktivnosti ter splošni oslabeledosti.

Naravni izvori fosforja so v koruzi, orehah, jajcih, siru, jogurtu in perutnini.

Magnezij ima pomembno vlogo pri zagotavljanju pravilne funkcije srca, encimov, živcev in mišic. Odločilen je pri prenosu živčnih impulzov, važen pa tudi v presnovi ogljikovih hidratov in aminokislin. Pomaga pri zdravljenju ateroskleroze in srčnožilnih bolezni. Uporaben je tudi pri zdravljenju ledvičnih kamnov, božjasti, slabosti in stresa.

Najdemo ga v zeleni zelenjavi, žitih, kvasu, bananah, jabolkih, marelicah, ribah in medu.

Kalij je važen pri prenosu živčnih impulzov ter delu srca in mišic. Skupaj z natrijem regulirata nivo telesne tekočine in kislost medceličnega prostora ter transport hrane v celice.

Natrij je odgovoren za ravnotežje vode v telesu. Pomemben je pri prenosu živčnih impulzov in transportu hranljivih snovi. Odgovoren je tudi za dobro delovanje jeter, trebušne slinavke in vranice. Skupaj s kalijem kontrolirata potovanje snovi v in iz celice.

aželezo je posebnega pomena za organizem. Je sestavni del hemoglobina, ki je odgovoren za prenos kisika. Najdemo ga tudi v mioglobinu, ki učinkovito prenaša kisik v mišico. Ob pomanjkanju se pojavljajo splošna utrujenost in brezvolja, anemija, glavobol, akutna vnetja, gripa, prehladi, omotice in občutek dušenja. Pomaga pri pomnjenju in večja sposobnost koncentracije. Prav tako večja tudi odpornost na vnetja, strese in ostale bolezni.

Vzrok pomanjkanja železa je lahko v neustrezni prehrani, pogostih krvavitvah, moteni resorbnciji v črevesu ali pa ga preveč izgubljammo z znojem in urinom. V telesu imamo približno 4 mg železa, od tega 2 mg v hemoglobinu, 1 mg je uskladiščen v jetrih, preostanek pa v kostnem mozgu in vranici.

Cink je pomemben pri nastajanju beljakovin. Odgovoren je tudi za pojave krčev v mišicah. Nujno potreben je za tvorbo insulina. Vpliva na stabilnost krvnega tlaka, mnogi pa mu pripisujejo tudi odgovornost za miselno aktivnost in kvaliteto koncentracije. Potreben je za nastanek DNA. Učinkovito krepi obrambni sistem, posebej dobro pa učinkuje na celjenje ran. Sodeluje v presnovi ogljikovih hidratov in beljakovin. Pomanjkanje lahko povzroči povečanje prostate, moteno seksualno funkcijo, izpadanje las ter izgubo okusa in voha.

Baker sodeluje pri vezavi železa v hemoglobin. Brez njega je učinkovitost C vitamini

na manjša. Sodeluje v tvorbi RNA in fosfolipidov. Nujno je potreben za normalno gradnjo kosti.

Selen ima v kombinaciji z vitaminom E antioksidantni učinek. Učinkovito krepi obrambni sistem, potreben pa je tudi za dobro delovanje trebušne slinavke in dobro elastičnost tkiv. Organizem ščiti v trenutkih velikih telesnih naporov in psihičnih stresov.

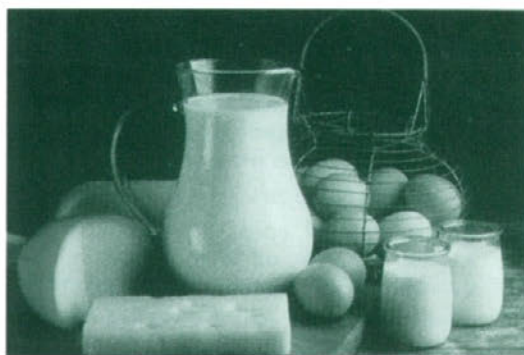
Krom sodeluje v presnovi ogljikovih hidratov, aminokislin in maščob. Je pomemben dejavnik pri vzdrževanju ravnotežja sladkorja v telesu, saj je vključen v sintezo insulina. Uporaben je pri zdravljenju previsokega krvnega tlaka in prevelike ravnosti krvnih maščob.

Mangan je odločilen za normalno usklajevanje med telesom in možgani. Pomanjkanje se kaže v nehotnih mišičnih gibih in slabem mišičnem tonusu. Učinkovito je pri zdravljenju neplodnosti, impotencije pri moških, bolezni prebavil in krčev.

Jod je pomemben za normalno delovanje ščitnice. Potreben je za tvorbo ščitničnega hormona tiroksina, ki je odgovoren za rast in presnovo. Pomanjkanje se kaže v suhi in topli koži, nezdravih laseh, anemiji, utrujenosti, nizkem krvnem tlaku in golšavosti.

Svoje telo bomo z lahko obdržali dobrega zdravja, če bomo poleg redne telesne aktivnosti poskrbeli tudi za ustrezno polno in raznovrstno prehrano z dovolj veliko vsebnostjo mineralov. Kadar pa s hrano ne bomo mogli zadostiti načrtovanemu vnosu, bomo segli po že pripravljene preparate. Ne dovolimo, da bi katerikoli člen verige zdravja popustil in da bi se v naše telo priplazila bolezen.

Janez Poles, dr. med.-internist

Služba rudarskih škod

obveščča
vse najemnike vrtov,

da lahko najemnino za vrtove za leto 2000 poravnajo v prostorih službe rudarskih škod na jašku Škale v teh terminih:

- v ponedeljek, 17. aprila, od 8. do 12. ure,
- v torek, 18. aprila, od 15. do 18. ure in
- v sredo, 19. aprila, od 8. do 12. ure.

Najemnina za vrtove za leto 2000 je **2.000 SIT**.

Vrtovi, za katere najemnina v navedenih dneh ne bo poravnana, bodo oddani drugim interesentom.

Zahvala

Ob smrti mojega očeta
Viktorja Rogelška

se zahvaljujem rudarski godbi za odigrane žalostinke, častni straži za poslednje slovo, govnorniku za poslovilne besede, gospodu Vinku Čuježu za organizacijo pogreba, sindikalni podružnici Strokovnih služb za denarno pomoč ter sodelavkam in sodelavcem v gospodarskem sektorju za darovane sveče in izrečena sožalja. Hvala vsem, ki ste očeta pospremili na zadnji poti.

Darja Jezernik z družino

Zahvala

Zahvaljujem se za denarno pomoč sindikatu podjetja in vodstvu obrata Jame Pesje.
Ramiz Batić z družino

Zahvala

Ob smrti moje mame
Jožice Jegrič

se zahvaljujem sindikatu podjetja in sodelavcem jamskega vodovoda v jami Škale za izrečena sožalja in podarjeno cvetje.

sin Milan Osredkar

Zahvala

Ob smrti mojega očeta
Ivana Satlerja

se zahvaljujem sindikalni podružnici HTZ za darovani venec ter sodelavcem iz delavnice zaščitnih sredstev za denarno pomoč in izrečena sožalja.

sin Božo z družino

Zahvala

Ob smrti mojega očeta
Antona Podpečana

se zahvaljujem sodelavcem iz Priprav - jamsko vrtnanje in sindikalni podružnici Priprav za darovano cvetje in izrečena sožalja.

Milan Podpečan z družino

Zahvala

Ob nenadni izgubi
Vlada Pučnika

se zahvaljujemo kolektivu Premogovnika Velenje, posebej gospodu Vinku Čuježu, za organizacijo pogreba ter Vladovim sodelavcem v Pripravah za darovano cvetje, sveče in izrečena sožalja.

sestra z družino in drugo sorodstvo

Zahvala

Ob smrti moje mame
Štefanije Vanovšek

se zahvaljujem svojim sodelavcem v Klasirnici za denarno pomoč in izrečena sožalja ter sindikalni podružnici Klasirnice za darovani venec.

sin Justin Vanovšek

Spoštovani!

Pred vami je anketa, s katero želimo od vas izvedeti, kje dobite največ informacij o dogodkih v podjetju in kako sprejemate naša interna medija obveščanja (enega ali oba): Rudar in razglasno postajo. Prosimo vas, da obkrožite ustrezne odgovore pri vprašanih ali vpišete odgovore in nam anketo vrnete na naslov:

Premogovnik Velenje, Uredništvo Rudarja, Partizanska 78, 3320 Velenje.

Anketa je anonimna, podatki pa so namenjeni interni obdelavi in uporabi.

Za sodelovanje se vam najlepše zahvaljujemo.

1. Spol

- moški
- ženski

2. Starost

- do 30 let
- do 40 let
- do 50 let
- do 60 let
- nad 60 let

3. Izobrazba

- osnovnošolska
- srednja
- višja
- visoka

4. Zaposlitev

- v Premogovniku Velenje
- drugje
- upokojenec

5. Mediji, iz katerih dobite največ informacij - možnih je več odgovorov.

časopisi:

- Delo,
- Slovenske novice,
- Večer,
- Nedeljski dnevnik,
- Naš čas,
- Novi tednik,
- Dnevnik,
- Ekipa,
- drugo _____
- ne berem časopisov

revije:

- 7D,
- Jana,
- MAG,
- VIVA,
- GEA,
- Moto revija,
- računalniške revije,

- Naša žena,
- revije o športu,
- drugo _____
- ne berem revij

televizija:

- TV SLO,
- POP TV,
- A Kanal,
- lokalne postaje,
- satelitski programi
- drugo _____
- ne gledam televizije

radio:

- radio Slovenija,
- lokalne radijske postaje,
- drugo _____
- ne poslušam radia

6. Katere interne medije v Premogovniku Velenje spremljate?

- Rudar
- Novice
- Sindikalne novice
- razglasna postaja
- nobenega

7. Če berete Rudar, kako ga dobite?

- vzamem ga v službi
- dobim ga po pošti
- prinese ga družinski član, ki je zaposlen v Premogovniku Velenje
- drugače, napišite kako _____

8. Kako ocenjujete svojo obveščenost iz internih medijev o dogajanjih v Premogovniku Velenje?

- zelo dobro sem obveščen
- zadovoljivo sem obveščen
- slabo sem obveščen
- me ne zanima

9. Kje dobite največ informacij o dogajanjih v podjetju?

- zvem na sestankih
- preberem v Rudarju

- preberem na oglasnih deskah
- slišim prek razglasne postaje
- zvem od nadrejenih
- zvem od pogovorov s sodelavci
- drugo _____

10. Katerih vsebin je v Rudarju preveč? (možnih je več odgovorov)

- o proizvodnji
- o gospodarjenju
- o celovitem obvladovanju kakovosti
- o načrtih, investicijah
- o varovanju okolja
- o varnosti pri delu
- o delu hčerinskih podjetij
- intervjujev z zaposlenimi
- o kulturi
- o športu
- o dogodkih v Šaleški dolini
- o družabnih dogodkih
- o zdravju, rekreaciji
- oglasov
- reportaž, zanimivosti
- vsega je ravno prav
- drugo, napišite _____

11. Katerih vsebin je v Rudarju premalo? (možnih je več odgovorov)

- o proizvodnji
- o gospodarjenju
- o celovitem obvladovanju kakovosti
- o načrtih, investicijah
- o varovanju okolja
- o varnosti pri delu
- o delu hčerinskih podjetij
- intervjujev z zaposlenimi
- o kulturi
- o športu
- o dogodkih v Šaleški dolini
- o družabnih dogodkih
- o zdravju, rekreaciji
- oglasov
- reportaž, zanimivosti
- vsega je ravno prav
- drugo, napišite _____

12. Rudar izhaja praviloma ob koncu meseca. Kako vam ustreza ta periodičnost izhajanja?

- enkrat na mesec je premalo
- enkrat na mesec je ravno prav
- vseeno mi je

13. Katere vsebine v Rudarju vedno ali najprej preberete? Napišite!

_____

_____

_____

_____

_____

14. Česa v Rudarju ne berete? Napišite!

_____

_____

_____

16. O čem bi želeli brati v Rudarju? Napišite!

_____

_____

_____

17. Če poslušate program razglasne postaje, katere oddaje najraje poslušate? (možnih je več odgovorov)

- redne oddaje ob torkih petkih
- oddajo čestitk ob sredah
- četrtkovo oddajo z zanimivostmi
- športne prispevke
- obvestila
- pogovore s terena ali v studiju
- glasbo
- drugo _____
- ne želim poslušati razglasne postaje

18. Kaj bi želeli poslušati prek razglasne postaje? (možnih je več odgovorov)

- več glasbe
- več pogovorov v živo
- več športnih prispevkov
- več podatkov o poslovanju, proizvodnji
- drugo _____
- zadovoljen sem s programom
- ne želim poslušati razglasne postaje
- ne slišim razglasne postaje.

Še enkrat hvala za sodelovanje!

Razpis kadrovskih štipendij za šolsko leto 2000/2001

PREMOGOVNIK VELENJE

Naziv poklica	Trajanje izobraževanja v letih	Število štipendij
univ. dipl. inž. rudarstva in geotehnologije	4	2
rudarski tehnik	4	14
rudar	3	20

PRIJAVLJANJE

Kandidati za razpisane štipendije pošljite ali prinesite prijave najkasneje do **15. maja 2000** na naslov:

Premogovnik Velenje, Partizanska 78, 3320 Velenje, Služba za organizacijo, nagrajevanje, izobraževanje in informiranje, pisarna št. 5.

K skrbno izpolnjeni prijavi na obrazcu Vloga za pridobitev republiške štipendije - DZS obr.1,51 (za kadrovske štipendije) - morate predložiti:

- kratek življenjepis z opisom izvenšolskih dejavnosti, socialnega stanja družine in poklica staršev,
- potrdilo o uspehu v 1. trimesečju,
- potrdilo fakultete o opravljenih izpitih (navedite število predpisanih in že opravljenih izpitov) in potrdilo o vpisu za tekoče leto,
- potrdilo o državljanstvu Republike Slovenije,
- potrdilo o premoženjskem stanju družine in številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu (izda ga občinski sekretariat za občo upravo in notranje zadeve),
- potrdilo o dohodkih staršev v preteklem koledarskem letu (navedeni morajo biti vsi dohodki iz delovnega razmerja, iz kmetijstva, iz obrti, iz dela v podaljšanem delovnem času in iz drugih virov; če so starši upokojeni, priložite odrezek od pokojnine za december 1999).

Kandidate opozarjamo, da pomanjkljivo izpolnjenih prijav ali prijav brez zahtevane dokumentacije ne bomo obravnavali.

IZBIRA KANDIDATOV

Pri podeljevanju štipendij bomo upoštevali učni uspeh in nagnjenja kandidatov za izbrani poklic ter socialno-ekonomski položaj družine.

Štipendije razpisujemo za poklice, ki so vezani na podzemno pridobivanje surovin in terjajo stalno ali občasno delo v jami, zato jih bomo podelili le mladini moškega spola. Ženevska konvencija nas namreč obvezuje, da zaradi narave jamskega dela žensk ne zaposluje v jami.

VIŠINA ŠTIPENDIJE

Višina kadrovskih štipendij ter pravice in obveznosti štipendistov so opredeljene v aktih o izobraževanju.

O rezultatih izbire bomo kandidate obvestili do 30. junija 2000.

SREČNO!

POLETJE 2000

Celje - skladišče

D-Per
65/2000

5000008318,2

COBISS

OSREDNJA KNJ. Zbirnica

V podjetju GOST, d.o.o. smo za vas pripravili bogato ponudbo poletnih počitnic doma in v tujini. Vpis v ponujene aranžmaje bo za zaposlene Premogovnika Velenje in hčerinskih podjetij v **soboto, 1. aprila 2000, med 8. in 13. uro v restavraciji Klub v Velenju**. Vsi, ki boste letovanje rezervirali ob vpisu oziroma najkasneje do 5. aprila 2000, boste lahko letovanje poravnali v devetih obrokih. Vsem našim gostom ponujamo obročno odplačevanje - do 9 obrokov brez obresti! Rezervacije in informacije v turistični agenciji GOST Velenje, Kersnikova 11, vsak delovni dan med 8. in 16. uro, ali po telefonu 03/898-31-66 in 897-32-80. V turistični agenciji so vam na voljo še drugi programi letovanj na slovenski in hrvaški obali, v Španiji, Italiji, Grčiji, Franciji, na Malti, v Turčiji in Tuniziji.

Posebej ugodne ponudbe

PRVOMAJSKE POČITNICE

Kranjska Gora, hotel LARIX***, aktivni paketi /polni penzioni, športne in družabne aktivnosti/: 4 - dnevni paket /28.4. 2.5./ ali 7 - dnevni paket /30.4. 7.5./
Fiesa, hotel BARBARA***, počitniški 3-, 5- in 7-dnevni paketi /polpenzioni, športne in družabne aktivnosti/

NAJEM APARTMAJEV NA POHORJU, V MAREDI, BARBARIGI IN STINICI

Cena dnevnega najema že od 2.500 SIT dalje.
akcija 6 = 7 in 10 = 12
Ugodni popusti za otroke in obročno plačilo brez obresti!

IZLETI IN POTOVANJA

Salzburg in Orlovo gnezdo, 2 dni, odhodi 28.4., 13.5., 3.6.
zlata Praga, 3 dni, 27.4., 11.5.
Dunaj, 2 dni, 27.4., 20.5., 10.6.
Dunaj, 1 dan, 29.4., 06.5., 27.5., 10.6.
gradovi Bavarske, 3 dni, 27.4., 19.5.
dolina reke Ren, 5 dni, 17.5., 14.6.
Benetke, Verona, Gardaland, 2 dni, 27.5., 10.6.
Modena - Pavarotti in prijatelji, 2 dni, 6.6.
družinski izlet v München /tehniški muzej, BMW muzej, Olimpijski park, Bavaria Silm.../, 2 dni, 25.4.
Kanada /Hamilton - svetovne igre šolarjev, Toronto, Niagara, jezero Ontario, safari, kultura staroselcev.../, 29.6. - 8.7., promocijska cena: 249.800 SIT /letalski prevoz, hotel 4*, vstopnine, ogledi po programu, slovensko vodenje.../
IZREDNO UGODNI PLAČILNI POGOJI!

FIESA

Hotel Barbara***, vikend paketi, 20. marec - 16. april, cena: 10.400 SIT, 2 polpenziona, uporaba hotelskega bazena, uporaba trim kabineta, turistična taksa

